

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Úloha občanských sdružení z pohledu ochrany zájmů o životní prostředí

Chudomel Ondřej

© 2013 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Chudomel Ondřej

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Úloha občanských sdružení z pohledu ochrany zájmů o životní prostředí

Anglický název

Exercise civil association in look wardships politics about living environment

---

Cíle práce

Cílem teoretické části práce je provést analýzu právní úpravy úlohy občanských sdružení, jako jedné z forem neziskových organizací a zmapovat jeho plohu při ochraně životního prostředí. V praktické části práce pak ověřit aplikaci teoretických poznatků v praxi.

Metodika

- shromáždění podkladů pro zpracování zadané práce
- analýza prostudovaných podkladů teoretické části práce
- získání podkladů pro praktickou část práce
- vyhodnocení získaných dat pro zpracování praktické části práce
- sumarizace výsledků a jejich vyhodnocení

Harmonogram zpracování

1. Sběr dat, vyhotovení zadání práce – do 30.6.2012
2. Vypracování teoretické části – do 31.1.2013
3. Vypracování praktické části – do 28.2.2013
4. Odevzdání práce dle závazných pokynů PEF ČZU

Rozsah textové části

30 - 40 stran

Klíčová slova

neziskový sektor, nezisková organizace, občanské sdružení, účastenství, ochrana životní prostředí

Doporučené zdroje informací

Milan Čáp, Bedřich Sadař, Miroslav Hegenbart: Slovník stavebního práva

Jiří Blažek: Stavební zákon s komentářem a prováděcími vyhláškami

Milan Kind, Tomáš Blažek: Úvod do práva životního prostředí

JUDr. Vojtěch Stejskal, PH.D.: Úvod do právní úpravy ochrany přírody a péče o biologickou rozmanitost

Ing. Vladyka Petr: Projekt Partnerství pro stezku – Zaostřeno na Modřanskou rokli

Kužvart, P., Pazderka, S.: Právo na informace o životním prostředí

Gerloch, A. – Hřebejk, J. – Zoubek, V.: Ústavní systém České republiky

Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí

Zákon 83/1990 Sb., o sdružování občanů

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění zákona č. 123/1998 Sb.

Další literatura po dohodě s vedoucí bakalářské práce

Vedoucí práce

Borská Jana, JUDr.

Termín odevzdání

březen 2013

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.

Děkan fakulty

V Praze dne 13.3.2013

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval JUDr. Janě Borské za odborné vedení a rady při zpracování bakalářské práce.

Úloha občanských sdružení z pohledu ochrany zájmů o životní prostředí

Exercise civil association in look wardships politics about living environment

Souhrn

Práce je zaměřena na veřejnost a zejména účast občanů v občanských sdruženích a to především v těch, která si kladou za cíl ochranu a zlepšení životního prostředí. Věnuje se zákonům umožňujícím založit občanské sdružení a zákonům, které dovolují občanským sdružením účast při ochraně přírody.

Summary

This work has a focus on the public participation and involving the citizens in civic associations, especially agencies which aim to protect and improve the environment. Enabling the law to allow and establish civic associations, so that ongoing ecosystems can flourish.

Klíčová slova:

Neziskový sektor, nezisková organizace, občanské sdružení, účastenství, ochrana životní prostředí.

Keywords:

Nonprofit sector, nonprofit organization, civic association, participation, environmental protection.

OBSAH

1 Úvod.....	4
2 Cíl a metodika.....	7
2.1 Cíl práce.....	7
2.2 Metodika.....	7
3 Právní úprava problematiky občanských sdružení.....	10
3.1 Právní úprava občanských sdružení.....	10
3.1.1 Stanovy.....	11
3.1.2 Návrh na registraci.....	12
3.1.3 Odmítnutí návrhu na registraci.....	12
3.1.4 Nepovolená sdružení.....	12
3.1.5 Zánik sdružení.....	14
3.2 Vymezení pojmů ochrana přírody a životní prostředí.....	14
3.3 Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí.....	17
3.3.1 Zákon upravuje.....	18
3.3.2 Vymezení pojmů.....	19
3.3.3 Žádost o poskytnutí informace.....	20
3.3.4 Nevyhovění žádosti.....	22
3.4 Účastenství občanského sdružení v řízeních podle zvláštních právních předpisů upravujících řízení ve věcech životního prostředí.....	22
3.5 Zákon o ochraně přírody a krajiny.....	23
3.6 Vodní zákon.....	24
3.7 Stavební zákon.....	24
3.7.1 Vymezení účastníků stavebního řízení.....	25
3.7.2 Okruh účastníků stavebního řízení.....	25
3.8 CENIA.....	28
3.8.1 Základní funkce.....	29
3.9 EIA.....	29
3.9.1 Strany vstupující do procesu EIA.....	31
3.9.2 Sumarizace procesu EIA.....	32
3.10 SEA.....	33
3.11 Zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů EU.....	34
3.11.1 Právní základ pro účast veřejnosti v EU, historický vývoj.....	34
3.11.2 Principy zapojování veřejnosti.....	35
3.11.3 Evropský sociální a občanský dialog.....	35
3.11.4 Účast veřejnosti na rozhodování v EU.....	36
4 Praktická část bakalářské práce.....	37
4.1 Občanské sdružení jako partner místní samosprávy.....	37
4.2 Další účastníci projektu.....	37

4.2.1 ZO ČSOP Koniklec	37
4.2.2 Stromy, sdružení pro životní prostředí	38
4.2.3 Proxima sociale.....	38
4.2.4 Občanské sdružení Pro lidi	39
4.3 Popis a cíle projektu:.....	39
4.4 Přínosy	40
5 Občanské sdružení „ Společnost Vlásenice – Drbohlavy“	42
5.1 Společnost Vlásenice – Drbohlavy	42
5.2 MAS Šipka.....	42
6 Praktická část dotazník	43
6.1 Hodnocení výsledků	44
7 Závěr	59
8 Seznam použitých zdrojů.....	62
9 Přílohy.....	63
9.1 Vzor písemného vyjádření k oznámení (dokumentaci, posudku) záměru v procesu EIA.....	63
9.2 Dotazník.....	66

Seznam zkratk

CEI - Centrum ekologických informací

CENIA – Česká informační agentura pro životní prostředí

ČEÚ – Český ekologický ústav

EIA – Enviromental impact assessment (posuzování vlivů na životní prostředí)

IPPC – Integrated pollution prevention and kontrol (integrovaná prevence a omezování znečištění)

MAS Šipka – Místní akční skupina Šipka

OSN – Organizace spojených národů

SEA – Strategic environmental assessment

ÚPD – Územě plánovací dokumentace

ZO – Základní organizace

ZO ČSOP Koniklec – Základní organizace českého svazu ochránců přírody Koniklec

1 Úvod

Stav životního prostředí je velice aktuální téma, a to v celosvětovém měřítku. Ke stavu životního prostředí se vyjadřují či přou světoznámí i méně známí odborníci, provádějí se rozličné průzkumy a výzkumy, činí závěry a návrhy na opatření, o kterých se neví přesně, do jaké míry budou účinná, konají se mezinárodní i domácí odborné konference, uzavírají se dohody a pakty, jejichž cílem je zlepšení stávajícího stavu, resp. zajištění trvale udržitelného života.

Ke zlepšování stavu životního prostředí přispívá také veřejnost. Velkou roli v ní hrají neziskové nestátní organizace různých forem. Nejčastější, a třeba říci, že nejjednodušší formu představují občanská sdružení. Jsou proto také občany nejčastěji využívána. V řadě případů ovšem v negativní poloze, to znamená, že občané se pokoušejí prostřednictvím občanského sdružení např. nějaký projekt pozastavit, zastavit apod. Přesto jde o určitý prvek demokracie, uvědomění si toho, že jako občan mám právo do věci promluvit.

Větší pozornost otázce zapojování veřejnosti a občanských organizací do rozhodovacích procesů v EU věnuje Evropská unie od konce 90. let. Základem pro účast veřejnosti na dění v EU se stal princip partnerství a veřejné konzultace. Účast veřejnosti je dnes zmiňována i v řadě evropských dokumentů, které regulují oblasti zdánlivě vyhrazené odborníkům.

Evropská komise vyžaduje také od členských států EU, aby do přípravy různých strategických dokumentů (jedná se o různé národní akční plány, národní programové dokumenty - tedy dokumenty, které národní státy následně předkládají Evropské komisi - například Národní rozvojový plán, Národní akční plán zaměstnanosti, Národní akční plán pro rozvoj ekologického zemědělství, atd.) byla zapojena i veřejnost. Účast veřejnosti je požadována mj. v regionální a kohezní politice (strukturální fondy) – zde se uplatňuje princip partnerství, v politikách, které jsou v kompetenci EU (zemědělství) a také v těch politických oblastech, které jsou v kompetenci domácích vlád, ale kde je uplatňována „metoda otevřené koordinace“, tj. kde jsou společně na evropské úrovni stanoveny cíle pro jednotlivé členské země (sociální oblast).

Před druhou světovou válkou byla Československá republika velmi mladým státem, ale s vyspělou průmyslovou výrobou, na které byl postaven úspěch ekonomiky země. Demokratické politické uspořádání státu však trvalo příliš krátce na to, aby mechanismy demokracie ve společnosti dostatečně zakotvily a byly přijaty občany za své. To také nepochybně ovlivnilo jak politický, tak hospodářský vývoj státu po II. světové válce.

Před rokem 1990 byl stav životního prostředí v České republice na velmi špatné úrovni. Nejtransparentnějším dokladem přístupu minulého režimu k životnímu prostředí je stav Krušných hor, kde byl prakticky zcela zničen lesní porost a teprve v posledních letech dochází ke zlepšení. Prakticky totožná situace se projevila také v Jizerských horách a obdobná situace nastala i v Krkonoších. Stav ovzduší v severočeských městech či v Ostravě se podepsal na několikanásobně častější nemocnosti tamějších obyvatel v porovnání se zbytkem republiky. Takto by se dalo postupovat dalšími a dalšími příklady nezájmu a ignorance vládnoucí garnitury o udržení a rozvoj zdravého životního prostředí a naopak zájmu o co největší exploataci bez ohledu na to, co to bude stát, měřeno nejen penězi. Občanská angažovanost ve smyslu zlepšení situace prakticky nebyla připuštěna, naopak byla postihována a trestána.

Od té doby se podařilo díky široké podpoře veřejnosti, a to jak odborné, tak laické přiměty, kteří jsou odpovědní za stav životního prostředí v našem státě, aby vzali vážně varování a podle toho rozhodovali. Zlepšení situace je především dáno přeorientováním národního hospodářství z odvětví těžkého průmyslu k odvětvím šetrnějším k životnímu prostředí. Nicméně stále existují tlaky podnikatelských lobby, kterým je bližší vlastní zisk před zdravým životním prostředím, prospěchem a rozvojem společnosti, resp. je tento prospěch a rozvoj společnosti nezajímá. Tady by potom měla nastoupit právě společnost, aby dala jasně najevo svoje priority a celospolečenské cíle, kterým se zájem jednotlivců musí podřídit. Svě, v negativním slova smyslu, také vykonává klientelismus a korupční prostředí ve společnosti.

Na zlepšení stavu životního prostředí má nepochybně vliv i vstup České republiky do Evropské unie. Především jsou zde dána určitá pravidla chování členských států unie, tedy směrnice, které je třeba dodržovat a naplňovat a pokud to některý člen nečiní, nastupují

sankce. Naše mnoho let zanedbávané hospodářství se hodnotí výší hrubého domácího produktu vztaženou k dosahovanému průměru v Evropské unii. Můžeme proto na základě vypracovaných projektů čerpat peníze z evropských fondů, ale i spolupracovat na přeshraničních projektech a mít z nich prospěch a využívat i další dotační programy Evropské unie.

2 Cíl a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem teoretické části práce bude provést analýzu právní úpravy úlohy občanských sdružení, jako jedné z forem neziskových organizací a zmapovat jejich úlohu při ochraně životního prostředí. V praktické části práce pak ověřit aplikaci teoretických poznatků v praxi.

V teoretické části bude analyzována právní úprava občanských sdružení (jakým způsobem se zakládají, jak pracují, jak zanikají) v České republice. Vymezení pojmů ochrana přírody a životního prostředí. Zmapování účasti občanských sdružení v řízeních podle zvláštních právních předpisů (zákon o právu na informace o životním prostředí, zákon o ochraně přírody a krajiny, vodní zákon, stavební zákon) upravujících řízení ve věcech životního prostředí. Další oblastí zájmu práce bude analýza zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů EU.

Praktická část práce bude analyzovat v praxi spolupráci občanských sdružení s místní samosprávou (Praha 12). Dále bude práce analyzovat činnost konkrétního občanského sdružení Společnost Vlášenice – Drbohlavy. A konečně, pomocí dotazníkové metody budou pokládány respondentům otázky, které budou zaměřeny na vztah a účast občanů v ochraně životního prostředí. Výsledky budou interpretovány pomocí grafického vyobrazení.

2.2 Metodika

Teoretická část práce bude založena na vyhledání a získání potřebných pramenů. Dále pomocí metody excerpcce budou pořízeny výpisky, které budou následnou kompilací sestaveny do základní charakteristiky občanských sdružení (zakládání občanských sdružení, fungování, zánik).

Účastenství občanských sdružení v řízeních bude dokumentováno opět pomocí metody excerpcce a následně provedením výpisků a jednotlivých právních prepisů z konkrétních

oblastí zapojení občanů do činnosti občanských sdružení (Zákon o právu na informace o životním prostředí, zákon o sdružování občanů, zákon o ochraně přírody a krajiny, vodní zákon, stavební zákon), které toto účastenství umožňují a upravují. Stejný postup je uplatňován v otázce zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů EU.

Praktická část bude provedena metodou kvalitativní a bude použit nástroj – dotazník, jehož pomocí bude zjišťováno povědomí občanů o vztahu k životnímu prostředí. Dotazník bude sestaven z minimálního počtu 15 uzavřených otázek a bude zaměřen na náhodný vzorek dotazovaných respondentů. Velikost vzorku bude stanovena minimálně na počet 100 dotazovaných. Dotazník se bude především zaměřovat na vztah respondentů k životnímu prostředí a jejich angažovanosti a zájmu o ochranu životního prostředí.

Po sestavení otázek bude dotazník vyvěšen na internetových stránkách www.vyplnto.cz po dobu minimálně tří týdnů. Poté budou získaná data dále zpracovávána, vyhodnocena a interpretována.

Práce s dotazníkem bude probíhat v těchto krocích:

1. stanovení cíle- odpověď na stěžejní otázky: „ Zajímají se občané a záleží jim na stavu životního prostředí v jejich okolí? „, Zapojují se dotazovaní nějakým způsobem do ochrany životního prostředí? “.
2. vytyčení procesu dotazování, výběr testovacího vzorku a způsobu dotazování, stanovení maximálního množství otázek v zájmu udržení koncentrace dotazovaných,
3. selekce a formulace otázek v uzavřené formě (ano/ne), a identifikační, sepsání informačního úvodu, stanovení struktury, stanovení procesu dotazování,
4. proces dotazování – umístění dotazníku na veřejně přístupný on-line server na 3 týdny,
5. zpracování shromážděných dat pomocí analýzy.
6. vypracování grafické podoby výsledků pro snadnější a přehlednější interpretaci

V závěrečné části bakalářské práce budou výsledky dotazníkového šetření vyhodnoceny metodou kvalitativní pomocí statistického vyhodnocení a pro zpřehlednění budou zobrazeny a interpretovány pomocí grafického zpracování. Na základě výsledků položených otázek budou vytvořeny grafy, které budou dále kompilovány a interpretovány.

3 Právní úprava problematiky občanských sdružení

3.1 Právní úprava občanských sdružení

Dne 27. března 1990 byl přijat zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů, ve znění pozdějších změn a doplňků, který upravuje věci týkající se občanských sdružení a dalších spolků. Tento zákon nabyl účinnost 1. května 1990. Sdružování občanů dle tohoto zákona představuje jednu z nejjednodušších forem občanské angažovanosti a organizovanosti a je významným prvkem ve vytváření demokratické občanské společnosti. Občané často institut občanského sdružení využívají k prosazování svých práv, zájmů, ale i např. i k organizovanému využívání volného času. Občanské sdružení je nestátní, neziskovou organizací, s právní subjektivitou, s vlastním řízením a odpovědností. Občanské sdružení sdružuje občany, kteří mají stejné názory či zájmy. Jedná se o účelové, nebo také lze říci zájmové, spojení občanů, kteří mají stejné cíle. Občanské sdružení je založeno na principu dobrovolnosti. Je to sdružení apolitické, i když v některých případech se může stát, že má i politické cíle. V Praze kupříkladu vyvíjí činnost občanské sdružení Pražské matky s řadou pozitivních výsledků své činnosti. Toto sdružení např. zorganizovalo na některých pražských školách projekt Bezpečně do školy, kdy žáci označovali místa své cesty do školy, kde se necítí bezpečně. Na základě takto vzniklých map zmapovaných míst jednaly matky s příslušnými městskými částmi o opatřeních, která by stav zlepšila a v řadě případů se to i podařilo.

Nejčastěji se občanské sdružení zakládá za pozitivním cílem. Tím je míněno založení sdružení s cílem něco vytvářet, udržovat, opravit či zrekonstruovat památku atd. V České republice je takovýchto organizací nespočet. Ta největší, a nejen občanská sdružení, ale i další neziskové nestátní organizace, jsou sdruženy v Zeleném kruhu, který je Asociací ekologických organizací. Asociace se vyjadřuje k aktuálním událostem s akcentem na životní prostředí, jako byl např. nástup českého předsednictví v Radě EU, kdy Zelený kruh představil vlastní priority ekologických organizací s dopadem na životní prostředí, v jiných případech formuluje své vize, stanoviska, požadavky či návrhy.

Obecně by se dalo říci, že dva hlavní důvody, proč se občané sdružují a vytvářejí občanská sdružení je snaha a potřeba něco ovlivnit, vybudovat, seberealizovat se apod. nebo jde o určitou formu reakce na nějakou skutečnost, kterou se cítí být ohroženi a nesouhlasí s ní. Výhodou neziskových nestátních organizací, tedy i občanských sdružení, je také mnohem větší prostor pro získávání různých grantů, dotací apod. na podporu své činnosti, a to jak od státu, tak od nadací, mezinárodních institucí či od soukromých dárců.

Zákon o sdružování občanů se nevztahuje :

- na sdružování občanů v politických stranách a politických hnutích
- k výtěžné činnosti k zajištění řádného výkonu určitých povolání
- v církvích a náboženských společnostech.

K založení občanského sdružení je nutné ustanovit přípravný výbor, který je tvořen minimálně třemi osobami, přičemž minimálně jedné z nich musí být více než 18 let. Dále je nutné uvést a stanovit, kdo z členů sdružení starší 18 let je zmocněncem sdružení oprávněným jednat jejich jménem. Založit občanské sdružení v České republice může i cizinec. Nutností je také sepsání stanov.

3.1.1 Stanovy

Stanovy musí obsahovat:

- Název sdružení
- Sídlo
- Cíl jeho činnosti
- Orgány sdružení, způsob jejich ustavování, určení orgánů a funkcionářů oprávněných jednat jménem sdružení
- Ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny a pokud budou jednat svým jménem
- Zásady hospodaření.

Ze stanov také vyplývají práva a povinnosti člena sdružení. Nikdo nesmí být nucen k členství ve sdružení a členovi musí být umožněno ze sdružení vystoupit. Nikomu také nesmí být občansky na újmu, že je členem určitého sdružení.

Přípravný výbor podává návrh na registraci občanského sdružení na Ministerstvo vnitra ČR.

3.1.2 Návrh na registraci

Návrh na registraci ze zákona musí obsahovat:

- podpisy členů přípravného výboru,
- jména, příjmení, data narození a bydliště těchto osob,
- označení toho člena výboru, který je určen jako zmocněnec pro jednání jménem výboru,
- text stanov ve dvou vyhotoveních.

V případě, že by měl návrh na registraci nějaké chyby či vady, je ministerstvo vnitra povinno do pěti dní upozornit přípravný výbor. V případě, že je vše v pořádku, zahájí řízení.

3.1.3 Odmítnutí návrhu na registraci

Ministerstvo vnitra může také odmítnout návrh na registraci a to v případech kdy:

- se jedná o politickou stranu či politické hnutí nebo by byla činnost sdružení spojena s nějakou výdělečnou činností. Také v případě, že by šlo o náboženskou společnost či církev, může ministerstvo vnitra odmítnout návrh na registraci
- nebo jde o sdružení nedovolené, přičemž to, která sdružení jsou nedovolená lze nalézt v § 4 zákona č. 83/1990 Sb.

3.1.4 Nepovolená sdružení

Ze zákona nejsou dovolena sdružení:

- jejichž cílem je popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení, rozněcovat nenávisť a nesnášenlivost z těchto důvodů, podporovat násilí, anebo jinak porušovat ústavu a zákony;

kteřá sledují dosahování svých cílů způsoby, které jsou v rozporu s Ústavou a zákony;

- ozbrojená nebo s ozbrojenými složkami; za taková se nepovažují sdružení, jejichž členové drží nebo užívají střelné zbraně pro sportovní účely nebo k výkonu práva myslivosti.

Také v případě, že by sdružení vykonávalo funkci státních orgánů, pokud by zvláštní zákon nestanovil jinak, případně by sdružení řídilo státní orgány. Sdružení nesmí ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou členy sdružení.

O odmítnutí registrace Ministerstvo vnitra rozhoduje do 10 dnů ode dne podání registrace. Proti tomuto rozhodnutí lze podat opravný prostředek, a to do 60 dnů od zahájení řízení k Nejvyššímu soudu republiky.

„Pokud nebylo zmocněnci přípravného výboru do 40 dnů od zahájení řízení doručeno rozhodnutí Ministerstva vnitra o odmítnutí registrace, sdružení vznikne dnem následujícím po uplynutí této lhůty, tento den je dnem registrace. Na žádost zmocněnce přípravného výboru mu ministerstvo zašle jedno vyhotovení stanov, na němž vyznačí den registrace“.

[1]

Pokud je vše v pořádku, ministerstvo do 10 dnů od zahájení řízení provede registraci. V této lhůtě ministerstvo vnitra zašle zmocněnci jedno vyhotovení stanov, na němž vyznačí den registrace, kterým je den odeslání. O registraci se nevydává rozhodnutí ve správním řízení.

„Ministerstvo vnitra České republiky vede evidenci všech existujících sdružení a jejich organizačních jednotek, které jsou oprávněny jednat svým jménem“.[1]

Změny ve stanovách se musí oznámit ministerstvu vnitra (písemně) do 15 dnů od provedení změn ve dvojím písemném vyhotovení provedených změn.

3.1.5 Zánik sdružení

Sdružení zaniká dvěma způsoby, a to:

- dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením
- pravomocným rozhodnutím ministerstva vnitra o rozpuštění sdružení.

V případě zániku sdružení se provádí majetkové vypořádání.

Z uvedeného přehledu je zřejmé, že založení občanského sdružení není složitou záležitostí, je rychlé, administrativně jednoduché, ke sdružení není třeba velkého množství občanů a v neposlední řadě nepředstavuje prakticky žádné finanční náklady.

Je zajímavé srovnat, jak na svoji činnost a úspěšnost pohlížejí neziskové organizace po 20 letech svého působení v české společnosti. Na počátku s entuziasmem zakládaná sdružení v řadě případů již neexistují. Na počátku 90. let se předpokládalo, že tyto neziskové organizace pevně zakotví v uspořádání české občanské společnosti etablojí se a získají své pravidelné sponzory a mecenáše, budou, mimo jiné, finančně podporovány obcemi, protože jim významně pomáhají v práci s občany, tak jako je to obvyklé v zavedených demokraciích. K tomu však v České republice nedošlo a řada občanských sdružení zanikla, tzv. „spí“, tj. přestala vykonávat svoji činnost nebo bojuje o přežití.

3.2 Vymezení pojmů ochrana přírody a životní prostředí

Co si vlastně představit, nebo co znamená a co vše zahrnuje pojem ochrana přírody.

„Ochrana přírody je snahou po realizaci zásad účelného hospodaření s hmotami a silami přírody se zřetelem k potřebám a zájmům i pokolení budoucích a k zachování obrazu pokud možno neporušené přírody živé i neživé z důvodu veřejného blaha“. Tuto definici zformuloval významný český přírodovědec Rudolf Maximovič, který se stal v Československu zakladatelem oboru ochrana přírody. V letech 1922 – 1948 působil jako generální konzervátor, což byla pozice nejvyššího představitele státní ochrany přírody.

Z této definice vyplývají základní principy ochrany životního prostředí, a to: udržitelný hospodářský rozvoj, zachování přírody pro budoucí generace a ochrana přírody ve veřejném zájmu.

Z právního hlediska je pojem životní prostředí definován takto. „*Životní prostředí je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie*“. [2]

Tato definice zahrnuje jak konkrétní výčet složek životního prostředí, tak i obecné hledisko.

Cílem práce je ujasnit si principy a uspořádat postupy a utřídění jednotlivých kroků pro udržení dosud zachovaného zdravého a čistého životního prostředí, a to konkrétně jedné malé vesnice a jejího okolí na Českomoravské vysočině.

Život na venkově je bytostně spjat s přístupem k životnímu prostředí, k zemědělství a k lesům. Nic na tom nemění ani skutečnost, že řada malých vesnic byla přičleněna k větším městům a sama nejsou finančně soběstačná. V důsledku snadnějšího získání zaměstnání, dopravy do zaměstnání a snadnějšího bydlení mnoho mladých lidí odchází natrvalo z vesnic do měst. To ovšem neznamená, že se tato situace nemusí v budoucnu opět měnit, zejména v souvislosti s rozvojem informačních technologií, přesyceností ruchem městských aglomerací a návratem k přírodě. Činnost lidí na venkově ovlivňuje existenci celé společnosti a proto by společnost měla vytvářet pro venkov odpovídající podmínky. Starost o život na venkově úzce souvisí s přístupem k životnímu prostředí, k zemědělství a k lesům.

Např. bývalý ministr životního prostředí prof. Bedřich Moldan uvádí dvě z důležitých priorit v ochraně životního prostředí: českou krajinu, která je naším společným dědictvím, a udržitelný rozvoj, který zdůrazňuje, že je třeba zachovat současné hodnoty přírodní a kulturní nejméně na stávající úrovni. Jedná se o provázání hospodářského rozvoje, sociální spravedlnosti a starosti o kvalitu života s péčí o přírodu a přírodní zdroje.

Demokratický stát k tomu, aby dobře fungoval, potřebuje živou a aktivní účast svých občanů na správě věcí veřejných. Svobodné volby, právo na informace, svoboda projevu,

to jsou základní podmínky demokracie. Tento proces také znamená, že vedle práva na informace a svobodu projevu stát aktivně podporuje dialog a šíření informací.

Pouhá deklarace a existence demokratických struktur v české společnosti nestačí, neznamená, že česká demokracie funguje. Aby se mohla rozvinout ve skutečnou demokracii, je třeba, aby došlo ke komunikaci těchto struktur s občany. Bez takového vztahu se občané k vládnoucím strukturám staví s nedůvěrou a ztrácejí pocit, že jde i o jejich věc. Kvalita rozhodování se zvyšuje v okamžiku, kdy volené orgány zahájí dialog s občany. Zkušenosti a znalosti občanů jsou velmi užitečným zdrojem a proto je žádoucí brát nápady a argumenty občanů vážně.

Živá demokracie je v zásadě úkolem pro všechny. Občané musí investovat čas a zajímat se o stav věcí kolem sebe, být ochotni vyhledávat a vstřebávat informace, formulovat a vyjadřovat své názory. Ale také se oprostít od sobeckého prosazování svých osobních zájmů a projevit ochotu alespoň trochu pracovat pro dobro společnosti. Volené orgány musí být ochotny naslouchat potřebám občanů, předvídat a plánovat dopředu, komunikovat se svými obyvateli, diskutovat o svých představách a plánech. Takový postoj vyžaduje transparentnost, znalost věci a připravenost odpovídat za svá rozhodnutí a jejich realizaci. Ovšem pokud, jako přidanou hodnotu, občané neprojevují zájem o to, co se kolem nich děje a aktivně nepřispívají ke kultivaci a rozhodování o veřejných záležitostech, pouhá existence demokratických struktur nestačí k tomu, aby demokracie fakticky fungovala.

Nikdo nepochybuje o tom, že Česká republika po roce 1989 buduje demokracii a je demokratickým státem. Zkušenosti a znalosti občanů jsou přínosným zdrojem informací pro rozhodování a rozumný stát je ochoten jim naslouchat a diskutovat s nimi. Stále se postupně zvyšuje úroveň vzdělání, propojení se světem, technické podmínky pro získávání informací. Díky zapojení občanů do demokratických procesů se také zvyšuje jejich vliv na vlastní životní podmínky.

Neziskové nestátní organizace jsou významným prvkem při vytváření demokratické občanské společnosti. Občané se mohou tímto způsobem aktivně podílet na správě věcí veřejných. Existují i další právní formy neziskových organizací. Jsou to například nadace a nadační fondy, účelová zařízení církví či obecně prospěšné společnosti. Ovšem nejčastější právní formou nestátní neziskové organizace v České republice, a vlastně prakticky v celé

střední a východní Evropě, jsou právě občanská sdružení. Právní definice občanského sdružení je obsažena v zákoně č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů, v platném znění.

3.3 Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí

Na tento zákon existují dva různé úhly pohledu. Na straně jedné se díky tomuto zákonu může veřejnost lépe zapojovat do snah za zachování či zlepšení životního prostředí a podílet se větší mírou na správě věcí veřejných, což je jev pozitivní. Na straně druhé panuje obava z možného zneužití, a to k obchodním účelům.

Jedna část zákona o právu na informace o životním prostředí, a je to zřejmě nejdůležitější část zákona, upravuje možné důvody, kvůli kterým lze prolomit obchodní tajemství nebo naopak na druhé straně důvody vedoucí k odepření poskytnutí informace.

Před vydáním tohoto zákona bylo právo na informace o životním prostředí a jeho stavu sice zaručeno, a to v Listině základních práv a svobod (čl. 35 odst. 2 – právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí). I když bylo toto právo zaručeno, nebylo nikde upraveno, v důsledku čeho bylo obtížné se k těmto informacím dostat.

Než byl zákon o právu na informace o životním prostředí přijat v roce 1998 v České republice, byl již hojně využíván v zemích Evropské unie, kde se úspěšně osvědčil. Ovšem jen zřídka najdeme právo na informace o životním prostředí zakotvené v ústavách evropských států. Výjimku tvoří kromě ČR ještě Norsko a Slovensko. *„Toto ústavní právo evidentně souvisí s právem na informace, byť se týká jen stavu životního prostředí a stavu přírodních zdrojů“.* [3]

Za vznikem tohoto zákona stojí známý ekologický právník Petr Kužvart z Ateliéru pro životní prostředí, který jej vytvořil z norem jednotlivých evropských zemí. V červenci roku 1997 byl zákon o právu na informace o životním prostředí předložen Poslanecké sněmovně. Předložili jej poslanci Jaroslav Bašta (ČSSD), Václav Grulich (ČSSD) a Libor Ambrozek (KDU-ČSL). Vláda vyjádřila v srpnu nesouhlas s tímto zákonem. Do druhého čtení se zákon o právu na informace o životním prostředí dostal až v prosinci, a to o pouhých pár hlasů. Závěrečné hlasování se konalo v Poslanecké sněmovně 17. dubna

1998, pro schválení zákona zvedlo ruku 76 poslanců (pro byly poslanecké kluby: ČSSD, KDU-ČSL, KSČM, ODA) ze 137 přítomných poslanců. Proti se postavily poslanecké kluby ODS, US, SPR-RSČ. Senátem prošel zákon o právu na informace o životním prostředí bez větších problémů. Po podepsání prezidentem republiky vstoupil zákon v platnost 1.července 1998.

„Zákon o právu na informace o životním prostředí sjednocuje až dosud roztráštěnou a nejednotnou úpravu práva na tyto informace roztroušenou v řadě složkových zákonů“ [4]

Jedním z velice důležitých předpokladů, bez kterého by nemohl tento zákon vůbec vzniknout, je princip veřejnosti správy.

3.3.1 Zákon upravuje

- Podmínky výkonu práva na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů, jimiž disponují orgány státní správy, a orgány územní samosprávy a jimi zřízené, řízené nebo pověřené právnické osoby.

„Přístup veřejnosti k informacím o stavu o životního prostředí a přírodních zdrojů, jež mají tyto orgány k dispozici, a stanoví základní podmínky, za nichž jsou takové informace zpřístupňovány“. [5]

To, co zákon upravuje a jaký má účel vychází z:

1. Listiny základních práv a svobod (čl. 35 odst.2),
2. dále také ze směrnice Rady Evropských společenství č. 90/313/EHS ze 7. června 1990 o volném přístupu k informacím o životním prostředí. Cílem směrnice je „zajistit volný přístup k informacím o životním prostředí, jimiž disponují úřady, a jejich šíření a stanovit základní předpoklady, za nichž se mají takové informace zpřístupňovat.“ [4]
3. Aarhuská konvence – je to „úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí“. Podepsána byla v r. 1998.

Zákon o právu na informace „vychází z principu publicity správy a dává všem občanům právní nárok na přístup k informacím kromě těch, které jsou zákonem taxateve vyloučeny. Opačná koncepce vychází naopak z principu diskrétnosti sptávy a poskytuje občanům právní nárok na přístup k informacím jen tehdy , stanoví-li tak právní předpis, popř. Povolení přístupu ponechává na volné úvaze správních činitelů. V totalitních režimech se přirozeně uplatňuje princip druhý“. [4]

„Obecně platí, že se zákon vztahuje pouze na orgány moci výkonné a na územní samosprávu. Povinnost zpřístupňovat informace podle tohoto zákona tudíž nemají soudy, zákonodárné orgány, a ni orgány uvedené v hlavě páté a šesté Ústavy (ČNB, NKÚ)“. [4]

Poskytování informací o životním prostředí soudy, zákonodárnyými orgány, ČNB a NKÚ je upraveno ve zvláštních předpisech.

„Tento zákon tedy upravuje přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí shromaždovaných a zpracovávaných na úřadech veřejné správy a na jimi řízených, zřízených nebo pověřených právnických osobách (ústavy, výzkumné ústavy,instituce, agentury atd.)“. [4]

Pojem veřejnost byl vymezen jako jedna či více fyzických nebo právnických osob.

Co se rozumí pojmem životní prostředí? „Ve smyslu §2 zák. Č. 17/1992 Sb. Se rozumí vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.“ [4]

3.3.2 Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí:

1. informacemi o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů (dále jen „informace“) informace v písemné, obrazové nebo zvukové formě, na nosičích výpočetní techniky nebo v jiné technicky proveditelné formě, jež vypovídají zejména o:

a) stavu a vývoji životního prostředí, o příčinách a důsledcích tohoto stavu,

- b) připravovaných činnostech, které by mohly vést ke změně stavu životního prostředí, a informace o opatřeních, jež podnikají úřady odpovědné za ochranu životního prostředí nebo jiné osoby při předcházení nebo nápravě poškození životního prostředí,
- c) stavu vody, ovzduší, půdy, živých organismů a ekosystémů, dále informace o vlivech činností na životní prostředí, o látkách, hluku a záření do životního prostředí emitovaných a o důsledcích těchto emisí,
- d) využívání přírodních zdrojů a jeho důsledcích na životní prostředí a rovněž údaje nezbytné pro vyhodnocování příčin a důsledků tohoto využívání a jeho vlivů na živé organismy a společnost,
- e) vlivech staveb, činností, technologií a výrobků na životní prostředí,
- f) správních řízeních ve věcech životního prostředí, posuzování vlivů na životní prostředí, peticích a stížnostech v těchto věcech a jejich vyřízení a rovněž informace obsažené v písemnostech týkajících se zvláště chráněných součástí přírody a dalších součástí životního prostředí chráněných podle zvláštních předpisů,
- g) ekonomických a finančních analýzách použitých v rozhodování ve věcech životního prostředí, pokud byly pořízeny z veřejných prostředků,
- h) mezinárodních, státních, regionálních a místních strategiích a programech, akčních plánech apod., jichž se Česká republika účastní a zprávách o jejich plnění,
- i) mezinárodních závazcích týkajících se životního prostředí a o plnění závazků vyplývajících z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána,
- j) zdrojích informací o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů. [5]

3.3.3 Žádost o poskytnutí informace

Z této žádosti musí být jasné kdo ji podal a čeho se žádost týká.

Žadatel svou žádost o poskytnutí informace o životním prostředí nemusí nikterak odůvodňovat.

Žádost lze podat jakoukoli technicky proveditelnou formou:

- ústně
- písemně
- faxem
- telefonicky
- či jinou technicky proveditelnou formou

V případě, že žadatel podá žádost orgánu, který danou informací nedisponuje, je povinen tuto skutečnost sdělit žadateli, a to maximálně do 15 dnů od doby, kdy byla žádost obdržena. V případě proveditelnosti nasměruje žadatele ke správnému orgánu.

Příslušný orgán, který obdržel žádost musí zpřístupnit informaci nejpozději do 30 dnů od obdržení žádosti. V případě zvláštních okolností je možné tuto lhůtu prodloužit na maximálně 60 dní. Ovšem orgán má povinnost v případě prodloužení lhůty informovat žadatele.

V současné době existuje informační agentura pro životní prostředí (CENIA), která má za svůj hlavní úkol poskytování a zajištění přístupu k informacím z oblasti životního prostředí. Tato agentura bude více rozvedena na nadcházejících stránkách.

Každý má právo nahlížet do listin a pořizovat si z nich výpisy nebo opisy. Každý má rovněž právo, je-li to provozně možné, na pořízení kopií listin. [5], a informace se poskytují bezplatně. Orgány mohou požadovat náhradu nákladů spojených s pořízením kopie či poštovné apod.

V tomto zákoně je také zakotvena „*povinnost podporovat osvětu, výchovu a vzdělávání široké veřejnosti v oblasti ochrany životního prostředí se zvláštním zaměřením na výchovu dětí a mládeže. Na tomto úkolu spolupracují Ministerstvo životního prostředí s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a dalšími ústředními orgány*“. [5]

3.3.4 Nevyhovění žádosti

Obecně žádosti nemusí být vyhověno v několika případech, a to pokud je v rozporu s předpisy o:

- skutečnostech utajovaných ve státním zájmu
- „utajovaná skutečnost je taková skutečnost, se kterou by neoprávněné nakládání mohlo způsobit újmu zájmům České republiky nebo zájmům, k jejichž ochraně se Česká republika zavázala, nebo by mohlo být pro tyto zájmy nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných skutečností“ [4]
- ochraně osobnosti, o ochraně osobních či individuálních údajů
- osobními údaji se myslí „jakékoliv informace vztahující se k identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě, identifikovatelná osoba je každá osoba, jejíž totožnost může být přímo či nepřímo zjištěna, zejména za použití identifikačního čísla nebo jednoho či více znaků nebo projevů specifikovaných pro její fyzickou, fyziologickou, duševní, ekonomickou, kulturní nebo sociální totožnost“ (čl. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/EC ze dne 24.10.1995)
- pojem osobní údaj lze spojovat jen s osobou fyzickou
- ochraně duševního vlastnictví
- ochraně obchodního tajemství
- je na vůli podnikatele, které informace obchodního charakteru zveřejní či utají

Další důvody, kdy nelze žádosti vyhovět jsou uvedeny v § 8 zákona č. 123/1998 Sb.

3.4 Účastenství občanského sdružení v řízeních podle zvláštních právních předpisů upravujících řízení ve věcech životního prostředí

Na ustanovení § 27 odst. 3 správního řádu navazuje řada speciálních úprav účastenství ve zvláštních právních předpisech, mj. z oblasti práva životního prostředí. Některé z těchto předpisů umožňují účast ve správních řízeních některým právnickým osobám (nejčastěji občanským sdružením), jejichž činnost s předmětem těchto řízení souvisí. Protože však

neexistuje jednotná úprava této možnosti pro celou oblast práva ochrany životního prostředí a protože zároveň některé úřady nemají přílišný zájem občanským sdružením jejich účast ve správních řízeních usnadňovat, vznikají v souvislosti s úpravou této oblasti poměrně často problematické situace a spory.

3.5 Zákon o ochraně přírody a krajiny

Z hlediska účasti veřejnosti (občanských sdružení) ve správních řízeních je nejvýznamnějším a nejčastěji užívaným předpisem zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Podle § 70 tohoto zákona může občanské sdružení, jehož hlavním cílem podle stanov je ochrana přírody a krajiny (nebo jeho místně příslušná jednotka, která má právní subjektivitu), požádat kterýkoliv orgán státní správy, aby ji předem informoval o všech zásazích a jím zahajovaných řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny. V praxi bývají vzhledem k rozdělení kompetencí mezi jednotlivé správní orgány nejčastějšími adresáty takovýchto žádostí pověřené obecní úřady obcí s rozšířenou působností, stavební úřady, krajské úřady a správy národních parků a chráněných krajinných oblastí.

Podle úpravy účinné od 28. 4. 2004 (zákon č. 218/2004 Sb.) je žádost podle § 70 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. platná 1 rok a musí být místně a věcně specifikovaná. Není tedy možné podávat zcela obecné „generální“ žádosti (což byla běžná praxe před citovanou novelou) a je důležité evidovat datum podání žádosti. Jako „věcná specifikace“ by mělo postačit vymezení typu správních řízení, o která má sdružení zájem (buď obsahově - např. řízení o kácení dřevin, řízení týkající se dopravních staveb - nebo podle příslušných ustanovení právních předpisů). Jako místní specifikace pak například území obce či chráněné krajinné oblasti (nebo jejich část), případně i „celý obvod místní příslušnosti správního orgánu“.

Na základě podané žádosti jsou správní orgány povinny sdružení vždy informovat o tom, že na něčí návrh či z vlastního podnětu zahajují správní řízení, které by mohlo ovlivnit zájmy ochrany přírody a krajiny (nejedná se tedy pouze o řízení, vedená podle samotného zákona č. 114/1992 Sb.). Pokud se chce sdružení řízení účastnit, musí to příslušnému správnímu orgánu písemně oznámit do 8 dnů od data, kdy bylo informováno o zahájení řízení.

K naplnění „informační povinnosti“ správního orgánu stačí, pokud je informace o zahájení řízení zveřejněna na úřední desce příslušného správního orgánu a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup, tedy na internetu.

V tomto případě se musí občanské sdružení do řízení přihlásit do 8 dnů od zveřejnění informace na úřední desce. [6]

Účastníkem řízení se podle zákona o ochraně přírody a krajiny (konkrétně jde o §71 odst. 3) stávají i obce, jestliže se řízení týká jejich územního obvodu.

3.6 Vodní zákon

Účastenství v řízeních také upravuje zákon č. 254/2001 Sb., o vodách. I podle tohoto zákona jsou účastníky řízení o jím upravených věcech (tzv. vodoprávní řízení) obce, v jejichž územním obvodu může rozhodnutím vodoprávního úřadu dojít k ovlivnění vodních poměrů nebo životního prostředí (§ 115 odst. 3). Dále se podle § 115 odst. 6 a 7 může stát účastníkem vodoprávního řízení občanské sdružení, jehož cílem je podle jeho stanov ochrana životního prostředí, pokud požádá vodoprávní úřad o poskytování informací o zahajování těchto řízení a do osmi dnů od obdržení informace se do řízení přihlásí. Také v tomto případě musí být žádost sdružení „co do předmětu a místa řízení specifikována“. Rozdíl oproti úpravě účasti občanských sdružení proti zákonu č. 114/1992 Sb. spočívá v tom, že podle § 115 vodního zákona se sdružení mohou účastnit výlučně řízení vedených podle tohoto zákona, zatímco § 70 zákona o ochraně přírody se vztahuje i na další typy řízení, např. podle stavebního zákona. [7]

3.7 Stavební zákon

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) upravuje několik typů správních řízení a dalších postupů souvisejících se stavební či jinou obdobnou činností, které mohou mít větší či menší vliv na ochranu životního prostředí.

Jde konkrétně o:

- územní řízení,
- zjednodušené územní řízení,
- územní souhlas,
- ohlášení,
- stavební řízení,
- zkrácené stavební řízení,
- oznámení o užívání stavby,
- kolaudační souhlas,
- odstraňování staveb.

Z hlediska ochrany životního prostředí, životních podmínek či kulturních památek mají největší význam řízení územní a stavební.

3.7.1 Vymezení účastníků stavebního řízení

Stavební zákon v § 85 stanoví, že účastníky územního řízení jsou:

- žadatel,
- obec,
- vlastník pozemku,
- osoby, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům a stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno,
- ten, komu toto postavení přiznává zvláštní zákon,
- společenství vlastníků bytových jednotek.

§ 85 výslovně z územního řízení vylučuje nájemce bytů a nebytových prostor.

3.7.2 Okruh účastníků stavebního řízení

Stavební zákon také vymezuje okruh účastníků stavebního řízení a to v § 109.

Účatníky stavebního řízení tedy jsou:

- stavebník,
- vlastník stavby, na které má být provedena změna,

- vlastník pozemku, kde se provádí změna,
- vlastník stavby na pozemku, kde se provádí změna,
- vlastník sousedního pozemku,
- ten, kdo má sousednímu pozemku právo odpovídající věcnému břemenu,
- společenství vlastníků

Naopak § 109 odst. 2 vylučuje ze stavebního řízení stejně jako § 85 nájemce bytů a nebytových prostor.

Dotčeným vlastníkem sousedních pozemků a sousedních staveb není pouze vlastník, jenž má společnou hranici s pozemkem, na kterém se umísťuje či povoluje stavba. Od účinnosti nálezů Ústavního soudu (publikovaného pod č. 96/2000 Sb.) je nezpochybnitelné, že okruh účastníků musí stavební úřad vymezit vždy individuálně pro konkrétní řízení s ohledem na charakter záměru a jeho možný dopad na vlastnická práva širšího okruhu dotčených vlastníků. Navíc stavební zákon jako jednu z podmínek pro vedení zjednodušeného územního řízení speciálně vyžaduje souhlas dotčených vlastníků pozemků, kteří mají společnou hranici s pozemkem, který je předmětem územního řízení (§95 odst. 1 písm. d). Je proto logické dovozovat, že sousedními pozemky se rozumí také pozemky vzdálenější, jež bezprostředně nehraničí s pozemky, na nichž se stavba umísťuje, příp. povoluje.

Samostatným problémem nového stavebního zákona se ukazuje umísťování a povolování staveb mimo tradiční správní řízení. Tak lze např. umístit stavbu územním souhlasem (§96), povolit stavbu ohláškou (§ 104 a násl.) nebo certifikátem autorizovaného inspektora (§ 117). Ani tyto postupy nejsou sice vyjmuty z režimu obecného procesního předpisu – správního řádu, nicméně prostor pro uplatnění námitek, příp. opravných prostředků je dotčeným osobám značně zužován. V těchto případech totiž stavební úřad neoznamuje zahájení řízení, čímž se snižuje informovanost dotčených osob a výsledkem řízení často není vydání formálního rozhodnutí, ale konstitutivní akt povolení nastává fikcí nečinnosti úřadu. Nicméně materiálně nepochybně o rozhodnutí jde, neboť se tímto aktem zakládají, mění nebo ruší práva nebo povinnosti. Je-li vydáno rozhodnutí, měla by také existovat možnost odvolání. Podle § 81 správního řádu totiž může účastník proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak. Stavební zákon v případech těchto aktů odvolání nevylučuje. Proto zastávám názor, že odvolání je možné, či dokonce nutné k tomu, aby

účastník vyčerpal všechny opravné prostředky. Lze však očekávat, že úřady budou tato odvolání paušálně zamítat jako nepřijatelná.

Územního řízení se mohou rovněž účastnit občanská sdružení, a to za splnění podmínek uvedených v § 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (viz výše) nebo podmínek podle § 23 odst. 9 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Z hlediska stavebního zákona jde totiž o případy, kdy určitému subjektu přiznává postavení účastníka zvláštní zákon (stavební zákon v této souvislosti v poznámce pod čarou výslovně odkazuje na § 70 zákona č. 114/1992 Sb.).

Stavební zákon a správní řád upravuje kromě uvedených řízení rovněž postup pro vydávání územně plánovací dokumentace. Ta se vydává jako tzv. opatření obecné povahy podle správního řádu. Územně plánovací dokumentace, kterou tvoří Zásady územního rozvoje, územní plán obce a regulační plán, je podkladem pro vydání územního rozhodnutí. V případě existence platného územního plánu tedy nelze vydat územní rozhodnutí, které by např. povolovalo umístění stavby nepřijatelné z hlediska územního plánu. V takovém případě nesmí být vydáno rozhodnutí o umístění stavby nebo musí být provedena změna územního plánu. Pokud obec nemá územní plán, nelze umístit stavbu mimo zastavěné území obce (§ 18 odst. 5 ve spojení s § 2 odst. 1 písm. d).

Každý může připomínkovat územně plánovací dokumentaci ve lhůtách stanovených stavebním zákonem. Námitky, o kterých musí být rozhodnuto a jejichž odůvodnění se stává součástí odůvodnění ÚPD mohou podle typu ÚPD podávat zástupce veřejnosti, obec a dotčení vlastníci. Institut zástupce veřejnosti (§ 23 stavebního zákona) do určité míry posiluje účast veřejnosti. Zástupce veřejnosti totiž může na základě věcně shodných připomínek určitého počtu občanů uplatnit námitku proti ÚPD. Mezi „připomínkou“ uplatněnou občany a „námitkou“ uplatněnou tímto zástupcem je přitom zásadní rozdíl, neboť připomínka se pouze vyhodnocuje v odůvodnění rozhodnutí ÚPD, kdežto o námitce je nutno rozhodnout a proti rozhodnutí se lze odvolat. Zástupcem veřejnosti může být i právnická osoba, např. občanské sdružení.

Stavební zákon upravuje ještě tzv. Politiku územního rozvoje (v podstatě celostátní územní plán), kterou nepovažuje za územně plánovací dokumentaci, nicméně stanoví, že její obsah

je závazný pro ostatní podřízení ÚPD. K politice fakticky nelze vznést námitky, ale pouze připomínkovat ve lhůtě 90 dnů. [8]

V připravované novele stavebního zákona chtěla vláda omezit či úplně zakázat účast veřejnosti (týká se to samozřejmě i občanských sdružení) ve stavebních řízeních, která mají značný dopad na životní prostředí. Jedná se především o projednávání projektů velkých staveb kupříkladu výstavby dálnic, průmyslových komplexů či vodních nádrží atd. Občanská sdružení by se mohla vyjádřit k tomu, zda souhlasí či nesouhlasí například s výstavbou průmyslové továrny v dané obci, ale už by se nemohla vyjadřovat k podmínkám a ke způsobu jejího provozu. Ani ke způsobu zkrášlení, ozelenění okolí po výstavbě projektu. Tato novela však nebyla dosud přijata.

Důvodem, proč se o této novele uvažovalo, byla podle politiků skutečnost, že účastenství občanských sdružení ve stavebních řízeních je negativní, čili zabraňuje, zpožďuje a tím pádem i prodražuje realizaci značného množství projektů, a to se děje ne vždy zcela na základě racionálních podkladů.

3.8 CENIA

Jedná se o zkratku pro Českou informační agenturu pro životní prostředí zřízenou Ministerstvem pro životní prostředí.

Po vzniku Ministerstva životního prostředí v lednu 1990 bylo vytvořeno Centrum ekologických informací (CEI), jehož hlavním úkolem bylo vytvářet Jednotný informační systém o životním prostředí v České republice. Jeho základní činností bylo vytváření Ročenky životního prostředí.

CEI fungovalo 2 roky, poté v roce 1992 bylo přetvořeno na Český ekologický ústav (ČEÚ), původní úkol zůstal, tj. vytvářet jednotný informační systém o životním prostředí v České republice. ČEÚ byl ještě obohacen o další úkoly, a to:

- ekologickou výchovu a osvětu
- dobrovolné nástroje ochrany životního prostředí
- ekonomika životního prostředí
- posuzování vlivů na životní prostředí

- ekologická rizika a další problémy

V roce 2005 Ministerstvo životního prostředí rozhodlo o přeměně ČEÚ na nynější českou informační agenturu životního prostředí (CENIA). Tato agentura je státní příspěvkovou organizací spadající pod Ministerstvo životního prostředí. Zatímco hlavním úkolem jak CEI tak i ČEÚ bylo vytváření jednotného informačního systému o životním prostředí, má agentura CENIA za hlavní úkol poskytování a zajištění přístupu k informacím z oblasti životního prostředí všem občanům České republiky v souladu s platným zákonem č. 123/1998 SB., o právu na informace o životním prostředí.

V roce 2005 Ministerstvo životního prostředí dále ustanovilo agenturu CENIA jako provozovatele Centrální ohlašovny Ministerstva životního prostředí.

3.8.1 Základní funkce

Centrální ohlašovna plní dvě základní funkce:

- a) je komunikačním rozhraním mezi ohlašovatelí, tedy subjekty, které musí ze zákona plnit ohlašovací povinnost, jež se týká oblasti životního prostředí (jedná se o zemědělství či průmysl) a ověřovateli hlášení. Ověřovateli jsou instituce či orgány státní správy, které jsou pověřeny kontrolou daných údajů (krajské úřady, obce, magistráty, apod.),
- b) je také informačním systémem, disponuje hlášeními od ohlašovatelů, eviduje je, vytváří databázi a následně tato hlášení poskytuje příslušným ověřovatelům.

Nyní, kdy se stále více využívají a zapojují informační technologie do veřejné správy, lze posílat hlášení v elektronické podobě na příslušnou elektronickou adresu. Tímto způsobem se velice tento proces podávání hlášení nejen zjednodušuje, ale také časově zkracuje. Tudíž lze mluvit o zefektivnění celého procesu.

3.9 EIA

Zkratka EIA je v České republice běžně používána. Vychází z anglických slov „Environmental impact assessment“. V češtině tato zkratka znamená „posuzování vlivů na

životní prostředí“. Pomocí EIA se hodnotí podávané projekty. Proces EIA slouží k prověření, jaký bude mít daný projekt v případě jeho realizace a provozu dopad na životní prostředí a veřejné zdraví.

Proces EIA je v České republice upraven zákonem 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. V příloze č. 1 tohoto zákona je stanoveno, pro jaké projekty je povinné, aby prošly procesem EIA (např. komunikace, výrobní haly atd.).

EIA se provádí vždy před započítím realizace daného projektu. Na základě závěru procesu EIA rozhoduje příslušný úřad (může to být např. stavební úřad) o umístění stavby, tedy o realizaci či zamítnutí projektu. Není možné, aby úřad rozhodl, aniž by byl vyhotoven závěr.

Každý občan má možnost se přímo podílet na spolurozhodování o budoucím využití území. Pokud je projekt v procesu EIA, má každý možnost získávat o projektu informace a zároveň vyjádřit vlastní názor, obavy, připomínky ohledně dopadu daného projektu na životní prostředí.

Účast veřejnosti je zde pouze konzultativní, kdy každý má právo se v zákonem stanovené lhůtě vyjádřit k jednotlivým dokumentům vypracovaným v rámci procesu EIA – oznámení, dokumentace, posudek, včetně účasti na veřejném projednání.

Zákon o EIA zároveň obsahuje ustanovení umožňující účast veřejnosti ve správních řízeních, které na proces EIA navazují. Ve svém § 23 odst. 9 stanoví, že místně příslušná jednotka občanského sdružení nebo obecně prospěšné společnosti, jejímž předmětem činnosti je ochrana veřejných zájmů, nebo obec dotčená záměrem se stává účastníkem řízení o povolení záměru posuzovaného v procesu EIA, podle zvláštních právních předpisů (například podle stavebního zákona) za splnění následujících podmínek:

- obec nebo občanské sdružení podaly ve stanovené lhůtě písemné vyjádření alespoň k jednomu z podkladů, které jsou v rámci procesu EIA zveřejňovány (k oznámení o záměru, dokumentaci nebo posudku),
- příslušný „úřad EIA“ ve svém stanovisku uvedl, že toto vyjádření zcela nebo zčásti do svého stanoviska zahrnul,

- správní úřad rozhodující v navazujícím řízení nerozhodl, že veřejné zájmy, které občanské sdružení hájí, nejsou v navazujícím řízení dotčeny.

Podmínkou účasti sdružení v navazujících řízeních je přitom splnění všech tří uvedených podmínek. Je zřejmé, že pouze splnění první z nich záleží na aktivitě sdružení. Ostatní jsou závislé na rozhodnutí příslušného orgánu.

Aby účast občanů v procesu EIA byla co nejvíce efektivní, je potřeba zaměřit svou činnost na:

- dodržování zákonem stanovených lhůt k písemnému vyjádření
- zapojit se do EIA od samého počátku
- své připomínky formulovat jasně a jednoznačně
- přidat se a spojit s lidmi, kteří zastávají stejný postoj, názor

Pokud se účastní EIA „občanské sdružení“, existuje širší možnost být účastníkem při dalším schvalování projektu.

Informace o připravovaných projektech, které jsou v procesu EIA, lze získat sledováním podaných a projednávaných dokumentací k investičním záměrům na odborech územního plánování, resp. stavebních úřadech (nespornou výhodou je předstih). Informace o zahájení územního řízení poskytuje např. stavební úřad. Spolehlivý a aktuální zdroj o probíhajících procesech EIA lze nalézt na internetové adrese: www.ceu.cz .

3.9.1 Strany vstupující do procesu EIA

- Oznamovatel – právnická či fyzická osoba, která hodlá realizovat projekt
- Zpracovatel dokumentace – jedná se o odborníka, který je držitelem autorizace dle zákona (zpracování dokumentace zadává a hradí oznamovatel)
- Zpracovatel posudku – hodnotí jak kvalitu tak úplnost dokumentace, vybírán příslušným úřadem pro posuzování
- Příslušný úřad pro posuzování – ministerstvo životního prostředí nebo krajský úřad

- Dotčené správní úřady – seznam pro konkrétní EIA sestavuje příslušný úřad pro posuzování
- Dotčené územní samosprávné celky – území kraje či obce, které by bylo realizací projektu ovlivněno
- Veřejnost – do EIA se může zapojit každá fyzická i právnická osoba, nezávisle na místě bydliště, dále nevládní neziskové organizace a občanská sdružení, nezávisle na místě působnosti

3.9.2 Sumarizace procesu EIA

- 1) **Oznámení** – je zahajovací krok procesu EIA, oznamovatel zpracuje oznámení a předá ho příslušnému úřadu k posouzení.
- 2) **Zjišťovací řízení** – příslušný úřad pro posuzování rozešle oznámení všem dotčeným úřadům, samosprávným celkům, ty mají za úkol zveřejnit oznámení. Každý má právo se k oznámení písemně vyjádřit, a to do 20 dnů od zveřejnění oznámení.
- 3) **Závěr zjišťovacího řízení** – se zpracovává na základě oznámení a k němu přijatých vyjádření a připomínek. V závěru se stanoví, zda je nutné projekt dále posuzovat podle zákona a v jakém rozsahu. Součástí závěru je i vypořádání všech došlých připomínek.
- 4) **Zpracování dokumentace** – je to dokumentace o posuzovaném projektu, jaké bude mít vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Dokumentaci zpracovává odborník.
- 5) **Vyjádření k dokumentaci** – příslušný úřad rozešle dokumentaci všem dotčeným územně samosprávným celkům k vyjádření. A také zveřejní informaci, kdy a kde je možné do dokumentace nahlížet. Písemné vyjádření k dokumentaci může zaslat každý ve lhůtě do 30 dnů od zveřejnění. Vyjádření jsou podkladem pro zpracování posudku.
- 6) **Posudek** – slouží pro zajištění kontroly kvality a úplnosti dokumentace.
- 7) **Veřejné projednání** – informace o veřejném projednávání musí být zveřejněna minimálně 5 dní předem. Zde naposledy v průběhu EIA se může každý vyjádřit

k projektu, a to jako jednotlivec či právnická osoba, tedy i občanské sdružení. Projednává se jak dokumentace, tak posudek. Vyjádření a připomínky během veřejného projednání slouží jako podklad ke zpracování závěrečného stanoviska.

- 8) **Závěrečné stanovisko** – stanovisko se opět rozesílá všem dotčeným územním samosprávným celkům.
- 9) **Zohlednění procesu EIA v dalších povolovacích řízeních** – bez závěrečného stanoviska procesu EIA nelze projekt schválit. Na druhé straně schvalující orgán, který rozhoduje o přijetí projektu, nemusí brát závěry EIA v potaz – své rozhodnutí musí zdůvodnit.

3.10 SEA

Procesu EIA ještě předchází SEA (Strategic environmental assessment). Jedná se o posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí. SEA je povinná pro plány, programy na celostátní, regionální a obecní úrovni. SEA umožňuje zohlednit dopady na životní prostředí již při zpracování plánů na budoucí využití území. Tedy dříve, než jsou navrhovány konkrétní projekty. Např. má – li obec platný územní plán, ve kterém jsou navrhovány změny, které by mohly mít dopad do životního prostředí, jsou tyto navrhované změny při jejich pořizování zařazeny do projednání v režimu SEA, aby byla dostatečně posouzena z pohledu životního prostředí oprávněnost jejich pořízení. Pokud se při projednávání SEA prokáže, že navrhovaná změna by měla negativní vliv na životní prostředí, některý tzv. dotčený orgán státní správy (např. orgán životního prostředí, dopravy, hygienická stanice, hasičský sbor apod.) dá negativní stanovisko k navrhované změně, změna se nepořídí. Projednávání SEA je tedy důležitým prvkem ochrany životního prostředí.

3. 11 Zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů EU

3.11.1 Právní základ pro účast veřejnosti v EU, historický vývoj

Zapojení veřejnosti do rozhodování a přístup k informacím se poprvé staly součástí evropského práva v roce 1990, kdy byla přijata Směrnice o přístupu k informacím o životním prostředí (nyní platí nová Směrnice 2003/4/ES). Také v dalších několika směrnicích z 90. let týkajících se především životního prostředí byl zakotven požadavek na zapojení veřejnosti - např. ve Směrnici o EIA, Směrnici o SEA, Rámcové směrnici o vodách či Směrnici o IPPC. Významné pak bylo přijetí Aarhuské úmluvy. Ustanovení směrnic musí mít ve svém právu zakotveny také všechny členské země EU.

Spolupráci s nevládními organizacemi zmiňuje Maastrichtská smlouva (1992).

Na konci 90. let zahájila Evropská komise diskuse o zlepšení vztahů s veřejností a nevládními organizacemi.

V roce 1997 Evropská komise schválila dokument Podpora role dobrovolnických organizací a nadací v Evropě (Promoting the role of voluntary organisations and foundations in Europe).

V roce 1998 byla přijata Aarhuská úmluva - Úmluva Evropské hospodářské komise OSN o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v otázkách životního prostředí, kterou jménem EU podepsala i Evropská komise.

Na základě podpisu Aarhuské úmluvy pak byly přijaty některé nové či novelizované směrnice. Vedle výše zmíněné Směrnice č. 2003/4 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí to byla Směrnice 2003/35/EC o účasti veřejnosti při tvorbě různých plánů a programů, které se vztahují k životnímu prostředí. Tato směrnice doplňuje a uvádí do souladu s Aarhuskou úmluvou oblast účasti veřejnosti a přístupu k právní ochraně ve Směrnici 85/337 o hodnocení vlivu projektů na životní prostředí (EIA) a ve Směrnici 96/61 o integrované kontrole znečištění způsobené průmyslovými zařízeními (IPPC).

3.11.2 Principy zapojování veřejnosti

Obecné principy zapojování veřejnosti je možné shrnout do bodů, které vycházejí z Aarhuské úmluvy a z dokumentu „**Všeobecné principy a minimální standardy pro konzultace Komise se zainteresovanými stranami**“.

Principy:

Definují prostředí, ve kterém konzultace probíhají. Jsou to **spoluúčast (participace), otevřenost a odpovědnost, efektivnost a souvislost (konzistence)**.

Minimální standardy:

- Jasnost obsahu diskuse a všech materiálů.
- Definování cílových skupin před zahájením konzultace a zajištění, že tyto mají příležitost se vyjádřit.
- Zveřejnění a publikace - komunikační kanály by měly vycházet z potřeb všech zainteresovaných skupin.
- Stanovení časového limitu konzultace. (Alespoň 8 týdnů pro zaslání písemných připomínek, veřejné projednání oznámit alespoň 21 dní předem.)
- Potvrzení přijetí připomínek a zpětná vazba.

Na evropské úrovni je participativní demokracie kombinací tzv. sociálního a občanského dialogu. Tyto dva druhy dialogu zapojují občanskou společnost a poskytují jí příležitost ovlivnit rozhodování.

3.11.3 Evropský sociální a občanský dialog

Participativní demokracie umožňuje lidem a organizované občanské společnosti, aby se formálně (více či méně) účastnili a ovlivnili vládní aktivity. V porovnání s volbami, které se konají jednou za několik let (= zastupitelská demokracie), tak má občanská společnost permanentní kontrolu nad svými zvolenými zástupci. Formy účasti se využívají v různých stupních procesů tvořících politiku. Prvním krokem je účast při sestavení politického programu pomocí veřejných konzultací nebo veřejných slyšení, i když závazná rozhodnutí

jsou učiněna volenými orgány; dalším krokem je účast na implementaci a hodnocení dopadů politik. Taková diskuse může přispět ke vzniku nových myšlenek, může poskytnout odborné znalosti a sladit názory a obavy různých aktérů.

3. 11.4 Účast veřejnosti na rozhodování v EU

Větší pozornost otázce zapojování veřejnosti a občanských organizací do rozhodovacích procesů v EU věnuje Evropská unie od konce 90. let. Základem pro účast veřejnosti na dění v EU se stal princip partnerství a veřejné konzultace. Účast veřejnosti je dnes zmiňována i v řadě evropských dokumentů, které regulují oblasti zdánlivě vyhrazené odborníkům.

Evropská komise vyžaduje také od členských států EU, aby do přípravy různých strategických dokumentů (jedná se o různé národní akční plány, národní programové dokumenty - tedy dokumenty, které národní státy následně předkládají Evropské komisi - například Národní rozvojový plán atd.) byla zapojena i veřejnost. Účast veřejnosti je požadována i v dalších oblastech. (regionální kohezní politika atd.)

4 Praktická část bakalářské práce

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na prezentaci spolupráce občanských sdružení s místní samosprávou a občany na úseku ochrany životního prostředí. Vybraná občanská sdružení budou analyzována a dále bude praktická část zaměřena na analýzu projektu Modřanská rokle, tj. která občanská sdružení se projektu zúčastnila, co bylo cíli projektu, samotné provedení projektu, přínosy. Jak nadále funguje spolupráce s místní samosprávou.

Dále je praktická část zaměřena na analýzu občanského sdružení Vlásenice – Drbohlavy. Analýza jeho činnosti, za jakým účelem bylo založeno, co má za budoucí cíle.

Poslední část bude věnována analýze dotazníkového šetření, zaměřeného na zjištění vztahu občanů k životnímu prostředí. Výsledky budou znázorněny pomocí grafické metody, a to z důvodu její názornosti a snadné přístupnosti a interpretací výsledků.

4.1 Občanské sdružení jako partner místní samosprávy

Pro příklad spolupráce občanských sdružení a Úřadu městské části Praha 12 poslouží projekt, který se uskutečnil v roce 2003.

Projekt se týkal vybudování naučné stezky v Modřanské rokli. Zcela přesně byl tento projekt nazván „Partnerství pro stezku – Zaostřeno na Modřanskou rokli“. Tento projekt není jednorázový a má dlouhodobý charakter.

Předkladatelem tohoto projektu byla ZO ČSOP Koniklec. Hlavním aktérem, který se účastnil projektu, byla městská část Praha 12.

4.2 Další účastníci projektu

4.2.1 ZO ČSOP Koniklec

Koniklec, celým názvem Základní organizace Českého svazu ochránců přírody Koniklec, je občanským sdružením, které se hlavně zabývá prací s dětmi a praktickou ochranou přírody.

Koniklec je součástí občanského sdružení Český svaz ochránců přírody (dále jen ČSOP), jehož členy spojuje zájem v oblasti ochrany přírody a životního prostředí. Činnost ČSOP je velice rozmanitá, zahrnuje péči o přírodní cenná území, provádění přírodovědných průzkumů a mapování, zachování druhového bohatství živočichů a rostlin na území České republiky, práce s dětmi a mládeží, vzdělávání a osvěta veřejnosti, účast při rozhodování ve správních řízeních, ochrana kulturních památek atd. ČSOP čítá okolo 9 000 členů. Sdružení v minulém roce oslavilo již 30. výročí svého vzniku.

ČSOP se odlišuje od většiny podobně ekologicky zaměřených organizací tím, že svou činnost provozuje zejména prostřednictvím základních organizací a dobrovolníků. Základních organizací (ZO) je v České republice okolo 350. ZO mají vlastní právní subjektivitu a vlastní statutární orgány.

4.2.2 Stromy, sdružení pro životní prostředí

Je neziskovou organizací, která se zabývá ochranou přírody a krajiny a kultivací životního prostředí na komunální úrovni. Svou činnost provádí především vytvářením různých projektů, do kterých se může zapojit i veřejnost.

Rozsah činnosti sdružení Stromy, je velice široký. Od manuální práce v terénu přes konzultační činnost, osvětovou práci až po zajištění finančních prostředků mimo MČ.

4.2.3 Proxima sociale

Občanské sdružení, jehož hlavním smyslem činnosti je zvýšit kvalitu života občanů a pomoci jim překlenout nepříznivé životní situace. Svou činnost zaměřují především na Prahu 11, 12, 13.

Pomoc poskytují zejména :

- mladistvým pachatelům trestné činnosti, kteří se dostali do obtížné životní situace
- matkám s dětmi, které ztratily domov,
- nezaměstnaným
- neorganizovaným dětem a mládeži,
- občanům, kteří potřebují sociálně právní poradenství.

4.2.4 Občanské sdružení Pro lidi

Vznik projektu souvisí se zájmem ZO ČSOP Koniklec, která mapovala lokality pro svou činnost. Z jejího zkoumání vyšla vítězně městská část Praha 12, konkrétně dominanta městské části v podobě přírodní památky Modřanská rokle. Zkoumaná oblast se ukázala jako velmi vhodná pro svůj charakteristický krajinný ráz a lokalizaci. Modřanská rokle je přírodně i turisticky zajímavá lokalita ovlivňující značnou část zde žijících Pražanů. Dále se podařilo rozvinout spolupráci s městskou částí a dalšími občanskými sdruženími. Poté došlo k podrobnějším jednáním a dalšímu rozpracování projektu. V neposlední řadě přispěla k realizaci projektu skutečnost, že do té doby neexistovala žádná koordinovaná skupina, která by se o Modřanskou rokli zajímala, což se na této lokalitě značně projevilo. Za běžnou správu lokality odpovídá Magistrát hl.m. Prahy.

4.3 Popis a cíle projektu:

Jedním z hlavních cílů projektu byla průběžná údržba a úklid lokality a přilehlého okolí. Projekt se realizoval, mimo jiné, ve spolupráci s občanským sdružením Pro lidi, které organizovalo dvakrát ročně velké úklidy.

Realizací projektu došlo k:

- upravení přístupových zón do Modřanské rokle, na kterých se značnou měrou podepsal čas
- zrekonstruování či výstavba odpočinkových míst na některých vhodných místech
- kontrolování, zda se dodržují předpisy o ochraně přírody
- vybudování značení a naučné stezky Modřanskou rokli
- vytvoření cyklostezky a následné propojení s celopražskou sítí cyklostezek
- další dílčí aktivity, které vzejdou z komunikace mezi jednotlivými subjekty a veřejností
- instalace vyšších laviček pro seniory, kteří jsou pohybově omezeni

Městská část Praha 12 v tomto projektu vystupovala jako hlavní sponzor projektu, dalšími sponzory byli různí podnikatelé a podnikatelské společnosti podporující rozličné akce konající se na území městské části.

Předpokládaným výsledkem bylo viditelné zlepšení životního prostředí, ale i oživení Modřanské rokli, cílem je zvyšovat zájem o lokalitu obecně.

4.4 Přínosy

1. Enviromentální

- mapování likvidace černých skládek
- zvýšení biodiverzity, oprava inventáře
- monitorování znečištění vody z okolních sídel
- mírnění negativních prvků turismu

2. Ekonomické

- zvýšení atraktivity místa
- získání finančních prostředků ze zdrojů mimo rozpočet městské části

3. Sociální

- ekovýchovné programy pro děti základních škol a zapojení při realizaci projektu
- vzájemná spolupráce subjektů s podobnou, ale i různorodou činností i zapojením jednotlivců z blízkého i vzdálenějšího okolí
- zpřístupnění lokality i seniorům s horší pohyblivostí

V době vzniku tohoto projektu probíhala v městské části paralelní aktivita pod názvem „Partnerství pro Prahu 12“, která měla za cíl sjednotit postup neziskových organizací prozatím v sociálním sektoru a dále se rozšiřovat. Tato skutečnost značně pomohla k realizaci projektu.

S odstupem času lze konstatovat, že celkový stav Modřanské rokli se znatelně zlepšil. Úklidy perfektně fungují a je to na lokalitě vidět. Tento projekt se u veřejnosti setkal s velmi pozitivním ohlasem, nyní je zájem o Modřanskou rokli mezi občany daleko větší než před začátkem projektu. Projekt tedy splnil očekávání. Je nepochybně dobrým příkladem spolupráce občanských sdružení s městskou částí. „Partnerství pro Prahu 12“ se dále rozrůstá a dnes obsahuje i další neziskové organizace, které se především zajímají o životní prostředí a ochranu přírody.

Dalším dobrým příkladem spolupráce je každoroční jarní úklid prováděný v Modřanské rokli, případně v jiných lokalitách Prahy 12. Dochází také k partnerství městské části s neziskovými organizacemi v projektech v oblasti životního prostředí, kde podmínky pro podání žádostí o grant takové partnerství vyžadují a je třeba konstatovat, že v řadě případů jde o úspěšné získání finančních prostředků, namátkou lze jmenovat projekt Neleníme v zeleni, kdy bylo v lese Kamýk vybudováno hřiště s přírodními prvky pro děti různých věkových kategorií, spolupráce na organizaci a programu na každoroční oslavě Dne Země atd. [9]

5 Občanské sdružení „ Společnost Vlásenice – Drbohlavy“

5.1 Společnost Vlásenice – Drbohlavy

Prvotním impulsem ke vzniku tohoto sdružení bylo stavební řízení ohledně výstavby rodinného domu a u něj přilehlé větrné elektrárny. V době, kdy se vedlo územní řízení ještě Společnost Vlásenice – Drbohlavy (dále jen Společnost) neexistovala. Nejprve se jednotliví občané účastnili územního řízení individuálně, nezávisle na sobě. K jejich připomínkám proti instalaci větrné elektrárny stavební úřad vedoucí řízení, nikterak nepřihlédl a nevezal v potaz ani názor hygieničky v tom smyslu, že hlučnost otáčející se vrtule zřejmě sice nepřesáhne povolenou výši, nicméně pravděpodobně bude obtěžujícím prvkem pro své okolí. Územní řízení skončilo ve prospěch investora, tedy územní rozhodnutí bylo vydáno. Ovšem v době, kdy investor chtěl zahájit stavební řízení, v této době již Společnost existovala a přihlásila se na stavebním úřadě za účastníka řízení. Investor od svého stavebního záměru odstoupil a do dnešního dne nebylo se stavbou započato.

Vznik Společnosti je spojen s negativní politikou, kterou ze začátku zastávala. Společnost se přihlásila na stavebním úřadě, aby byla v případě dalších stavebních řízení na území Vlásenice - Drbohlav obeslána.

Postupem času však začala politika Společnosti nabírat pozitivní směr. Členové Společnosti začali přemýšlet, jak by se občanské sdružení dalo využít ku prospěchu vesnice.

Jednou z aktivit se stala údržba zeleně ve vesnici. V roce 2005 se stala Společnost součástí MAS Šipka.

5.2 MAS Šipka

MAS Šipka – Pelhřimovsko správným směrem! (MAS je zkratkou pro místní akční skupinu) je občanské sdružení, které si dalo za cíl zlepšit kvality života v Pelhřimovském

mikroregionu. Bylo založeno v roce 2004. Důvodem vzniku byla snaha uváženě a citlivě rozdělovat prostředky z rozpočtu EU, směřované na rozvoj venkovského prostoru.

MAS Šipka nabízí pomoc, a to jak organizační, tak metodickou, mikroregionu, podnikatelským subjektům, neziskovým organizacím, obcím nebo příspěvkovým organizacím působícím na území mikroregionu Pelhřimovsko.

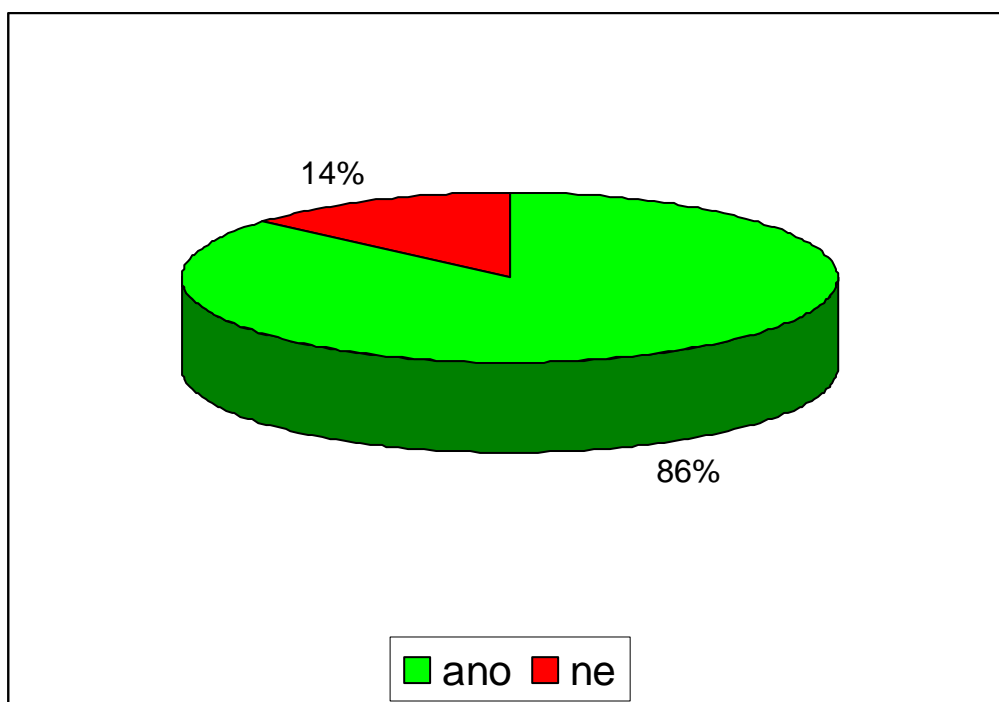
Doposud občanské sdružení participovalo na získání finančních prostředků na zkrášlení vesnice, zejména na sekání trávy při komunikacích a vysázení květin a další zeleně. V současné době Společnost Vlášence – Drbohlavy připravuje projekt, který si klade za cíl vybudovat ve vesnici lokální čističku odpadních vod, konkrétně jde o kořenovou čističku odpadních vod. O záměru již jednali zástupci občanského sdružení se starostou města Pelhřimov a se záměrem ho seznámili.. Zatím projekt vázne na majetkoprávních vztazích ohledně pozemků, na kterých by se měla čistička vystavět. Občanské sdružení má i další plány na zlepšení prostředí ve vesnici a organizuje i kulturně společenské akce.

6 Praktická část dotazník

Tato část je věnována analýze a další kompilaci a interpretaci výsledků z dotazníkového šetření. Celkový počet dotazovaných respondentů dosáhl počtu 278. Tento počet naplnil požadavek minimálního počtu dotazovaného vzorku. Dotazník se skládá z 15 uzavřených otázek včetně otázek určujících vzdělání, pohlaví, věk. Ostatní otázky se zejména zajímají o vztah respondentů k životnímu prostředí, aktivnímu podílení se na ochraně životního prostředí a pohledu na občanská sdružení zaměřená na ochranu životního prostředí.

6.1 Hodnocení výsledků

Graf č. 1 - Zajímáte se o stav životního prostředí ve vašem okolí?

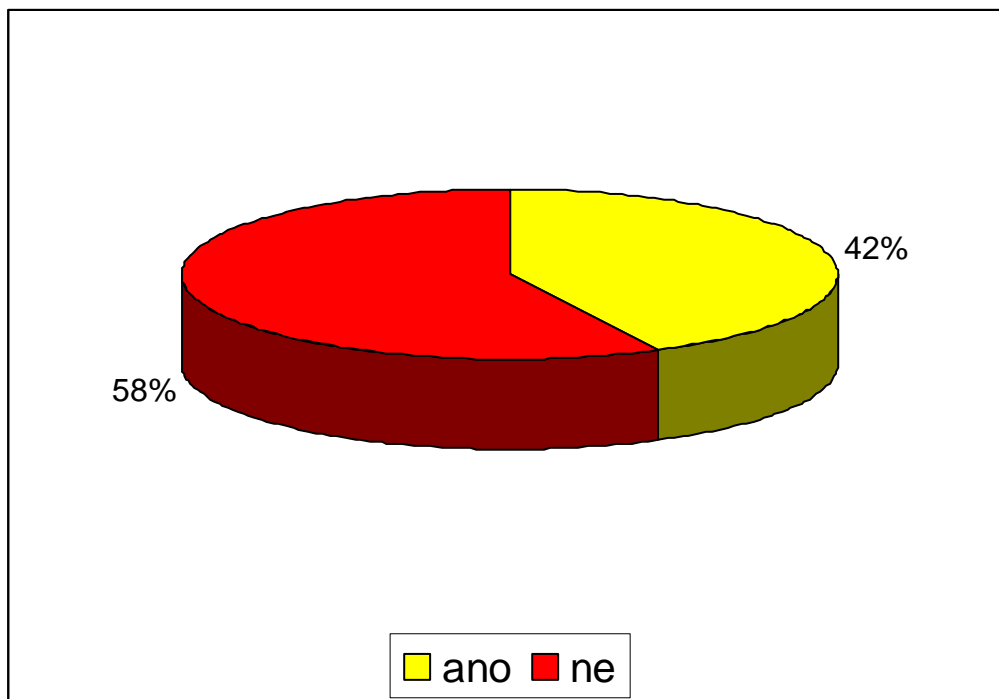

Odpověď	Hodnota	Procenta
ano	240	86
ne	38	14

Z grafu lze jednoznačně vyčíst, že naprostá většina 86% dotazovaných se zajímá o životní prostředí v okolí, ve kterém žije.

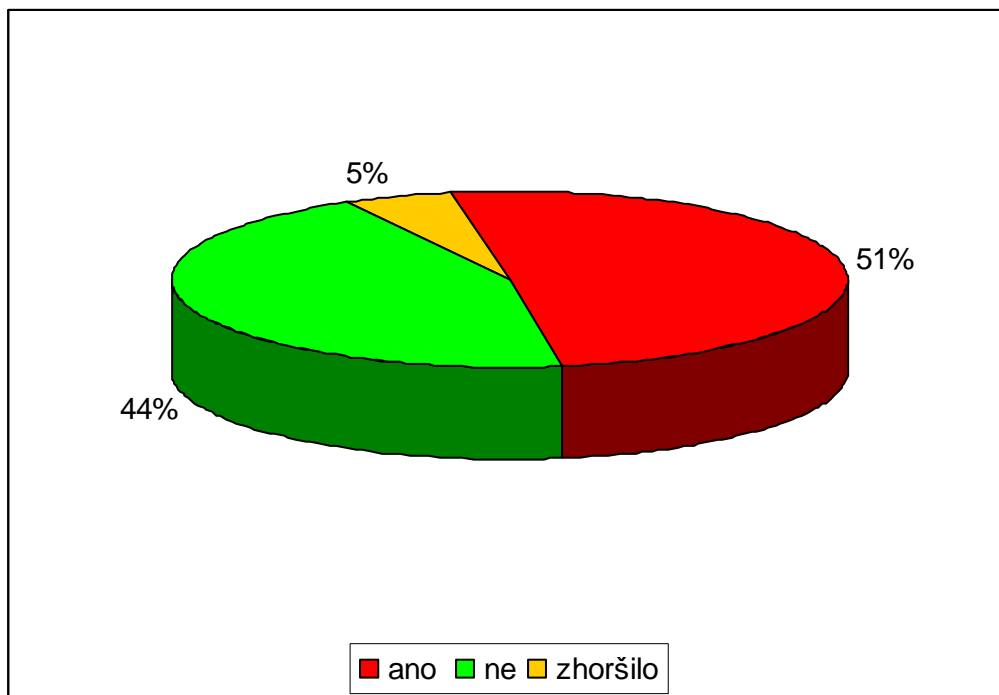
Graf č. 2 - Jste dostatečně informováni o stavu životního prostředí v lokalitě, kde žijete?

Odpověď	Hodnota	Procenta
ano	118	42
ne	160	58

Z grafu č. 2 vyplývá, že větší část, a to 58% dotazovaných není spokojena s informovaností o stavu životního prostředí, ve kterém žije.

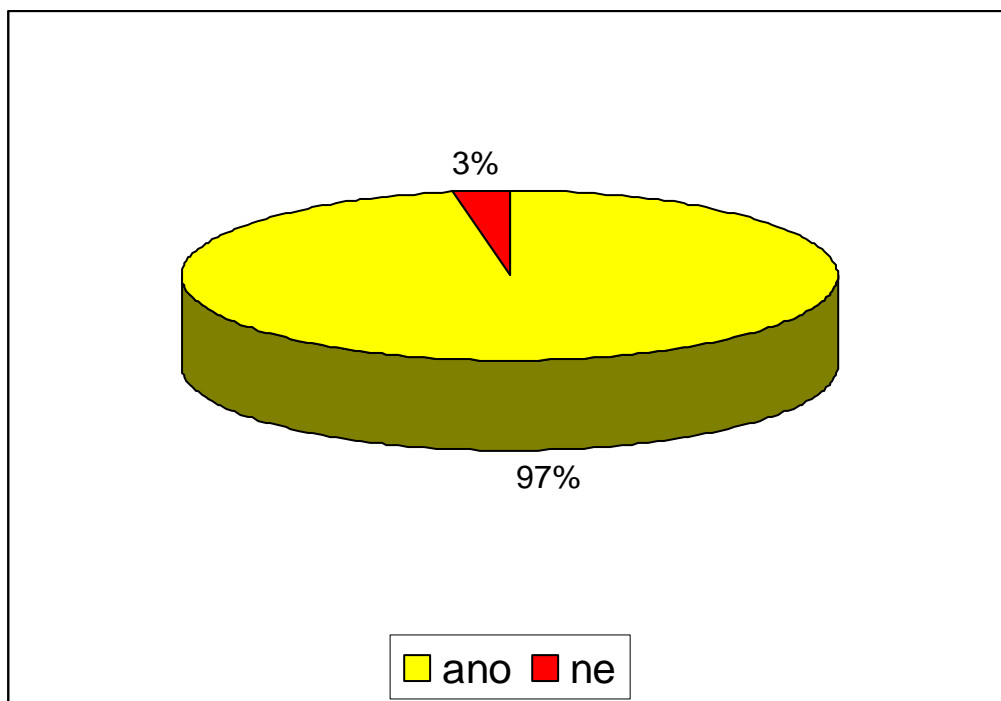
Graf č. 3 - Myslíte si, že se stav životního prostředí v České republice za posledních 15 let zlepšil?

Odpověď	Hodnota	Procenta
ano	140	51
ne	123	44
zhoršilo	15	5

Polovina dotázaných si myslí, že se stav životního prostředí v posledních 15 letech zlepšil. 5% respondentů míní, že se naopak stav ŽP zhoršil a 44% si myslí, že se stav nezlepšil.

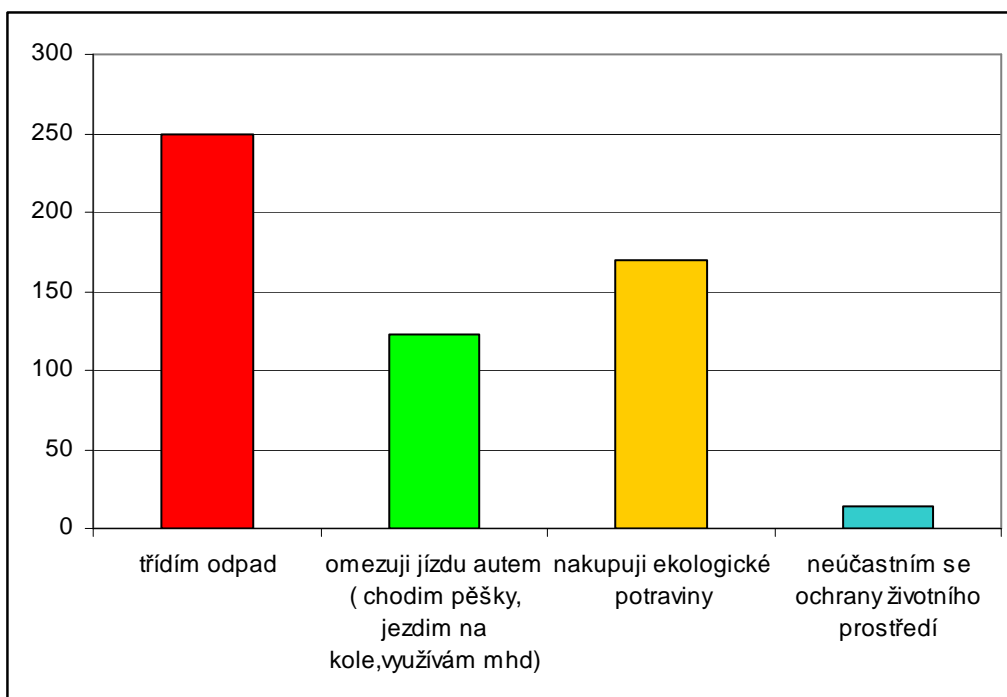
Graf č. 4 - Zajímá vás stav životního prostředí i mimo vaši lokalitu, kde žijete?

Odpověď	Hodnota	Procenta
ano	270	97
ne	8	3

Graf č. 4 ukazuje, že se dotazovaní v převážné většině 97% zajímají o stav životního prostředí mimo lokalitu, ve které žijí.

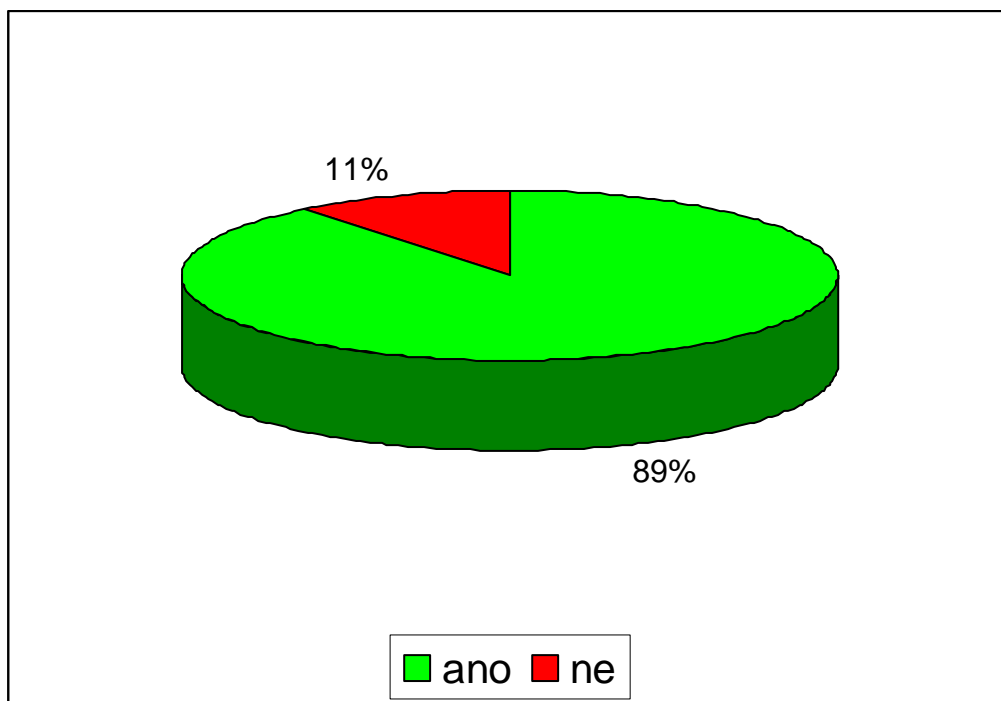
Graf č. 5 - Účastníte se aktivně ochrany životního prostředí?

Odpověď	Hodnota	Procenta
třídím odpad	250	44
omezují jízdu autem	123	22
nakupují ekologické potraviny	170	31
nezajímám se o ŽP	14	3

V této otázce se zaškrtovala minimálně jedna odpověď. Je zřejmé, že počet respondentů, kteří se vůbec nezajímají o ŽP je minimální 3%. Nejvíce se dotazovaní do zlepšování ŽP zapojují tím, že třídí odpad. 22% dotázaných omezuje jízdu autem a využívá jiné možnosti přepravy, 31% nakupuje ekologické potraviny.

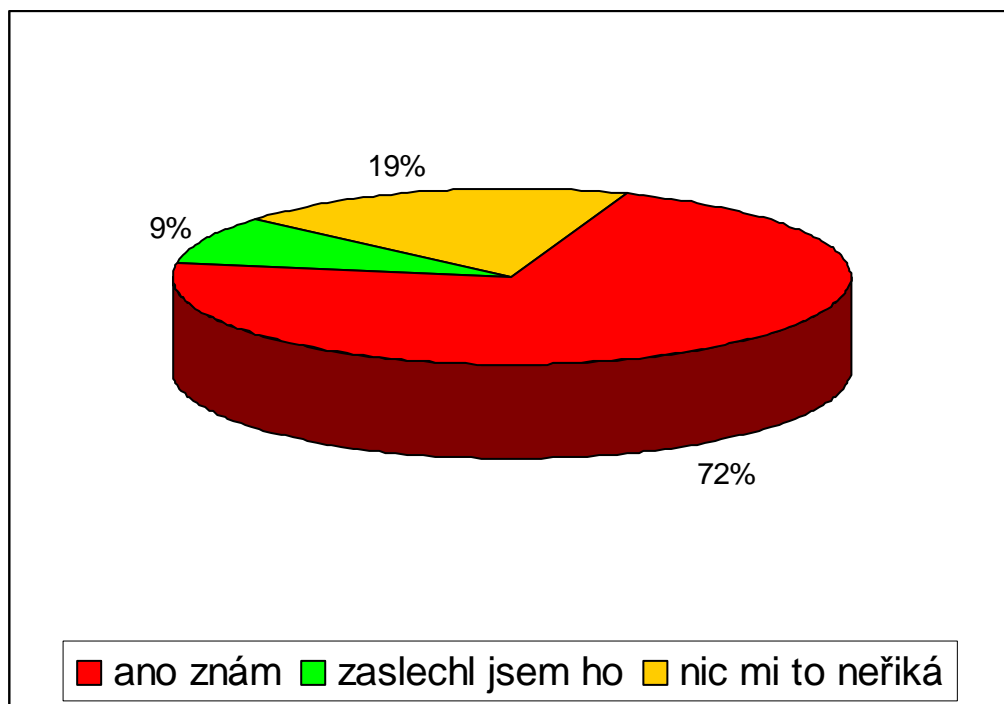
Graf č. 6 - Znáte nějaké ekologické občanské sdružení?

Odpověď	Hodnota	Procenta
ano	248	89
ne	30	11

Graf č. 6 ukazuje, že naprostá většina respondentů má v povědomí nějaké ekologické občanské sdružení.

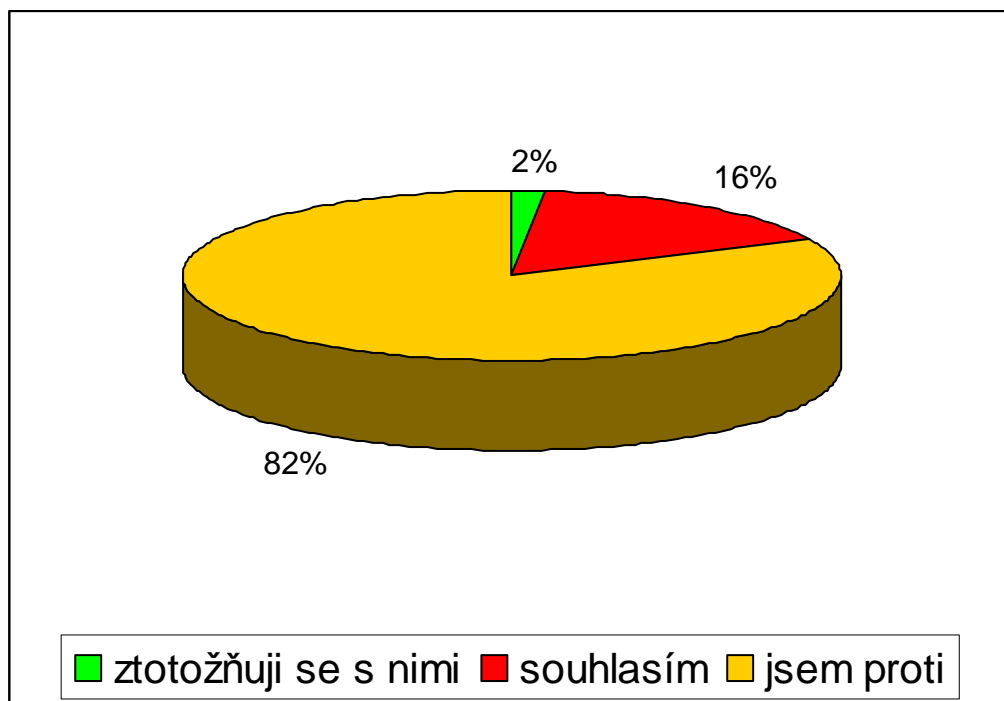
Graf č. 7 - Říká Vám něco název Děti země?

Odpověď	Hodnota	Procenta
ano znám	200	72
zaslechl jsem ho	25	19
nic mi to neříká	53	9

V grafu č. 7 je znázorněno, že 72% dotázaných zná sdružení Děti země. 19% tento název někdy zaslechlo, 9% tento název nic neříká.

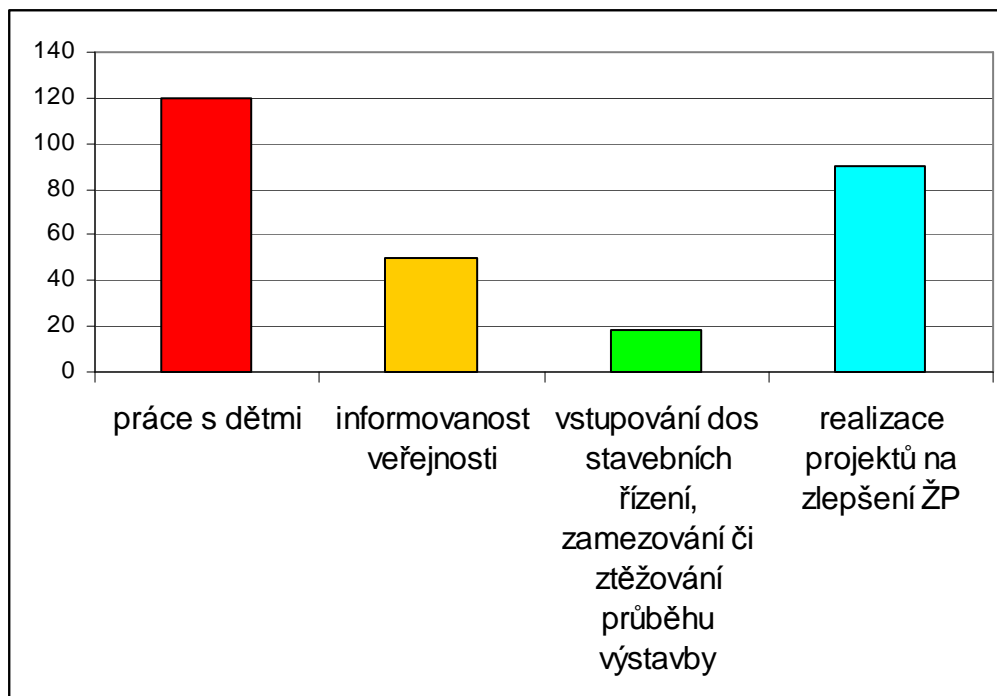
Graf č. 8 - Souhlasíte s extrémistickým pojetím ochrany životního prostředí (přivazování se ke stromům, zastavování vlaků s jaderným odpadem, zábrany na staveništích atd.) ?

Odpověď	Hodnota	Procenta
ztotožňuji se s nimi	5	2
souhlasím	45	16
jsem proti	228	82

Z grafu č. 8 je patrné, že naprostá většina 82% procent dotázaných nesouhlasí s politikou takzvaných extrémistických ekologických sdružení. 16% dotázaných s nimi souhlasí a 2% se s činností těchto sdružení ztotožňuje.

Graf č. 9 - V jaké oblasti ochrany životního prostředí je činnost občanských sdružení dle vašeho názoru nejdůležitější?

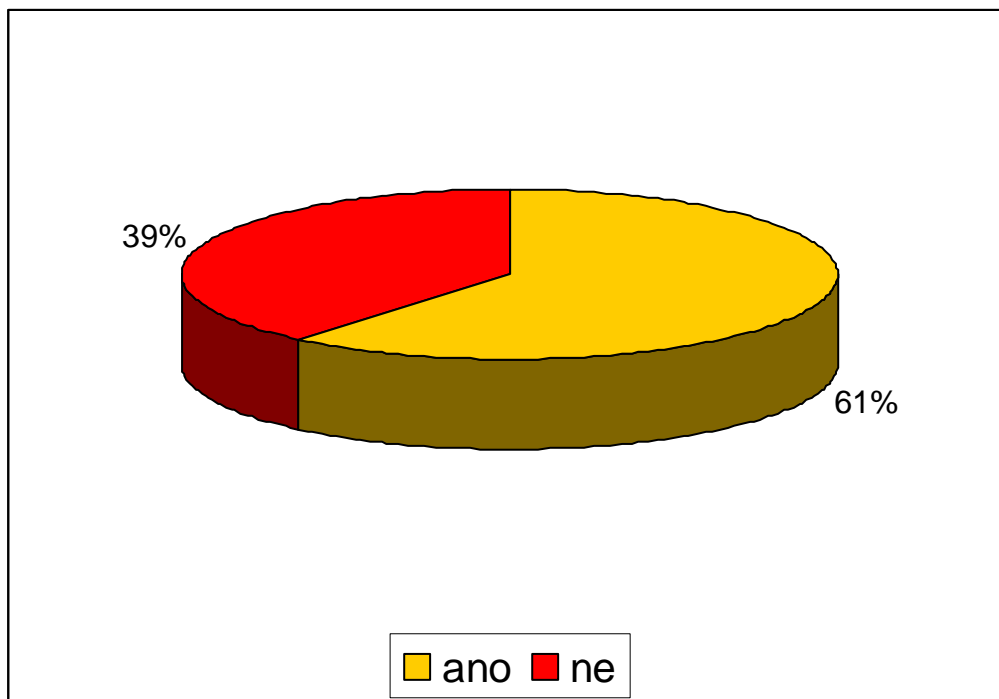

Odpověď	Hodnota	Procenta
práce s dětmi	120	44
informování veřejnosti	50	18
vstupování do řízení	18	6
realizace projektů	90	32

44% dotázaných vidí nejzásadnější činnost občanských sdružení při ochraně životního prostředí v práci s dětmi. 32% v realizacích projektů ke zlepšení ŽP. 18% ve zlepšování informovanosti veřejnosti a 6% ve vstupování OS do řízení.

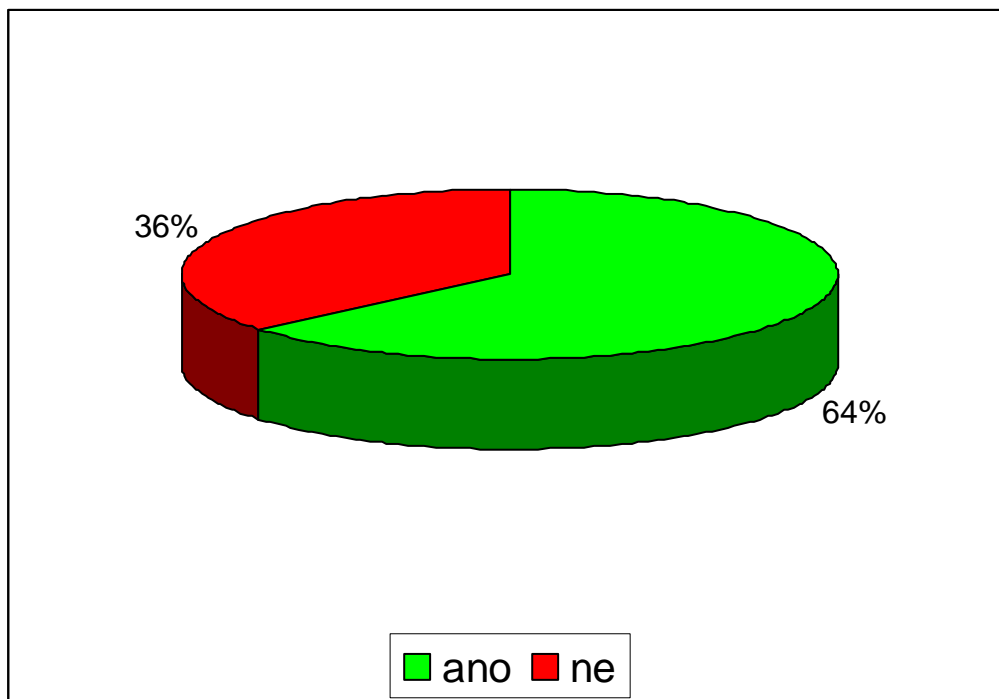
Graf č. 10 - Myslíte si, že existence a činnost občanských sdružení zaměřených na ochranu životního prostředí má na něj značný vliv?

Odpověď	Hodnota	Procenta
ano	170	61
ne	108	39

Graf č. 10 ukazuje, že 39% dotazovaných si myslí, že činnost občanských sdružení pro ochranu životního prostředí nemá žádný efekt.

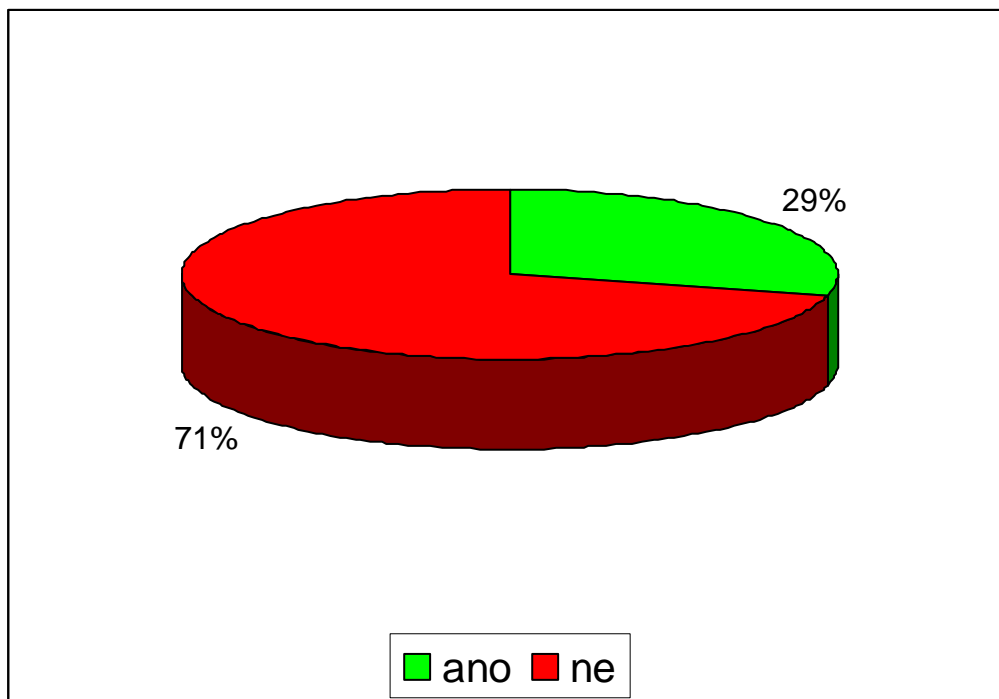
Graf č. 11 - Uvítali byste omezení vstupu ekologických organizací do stavebních řízení?

Odpověď	Hodnota	Procenta
ano	190	64
ne	88	36

Z grafu č. 11 vyplývá, že většina dotazovaných 64% by uvítala omezení vstupu ekologických sdružení do stavebních řízení. Dalo by se to také interpretovat tak, že lidé vidí vstup občanských sdružení do řízení jako bránění rozvoji daného místa.

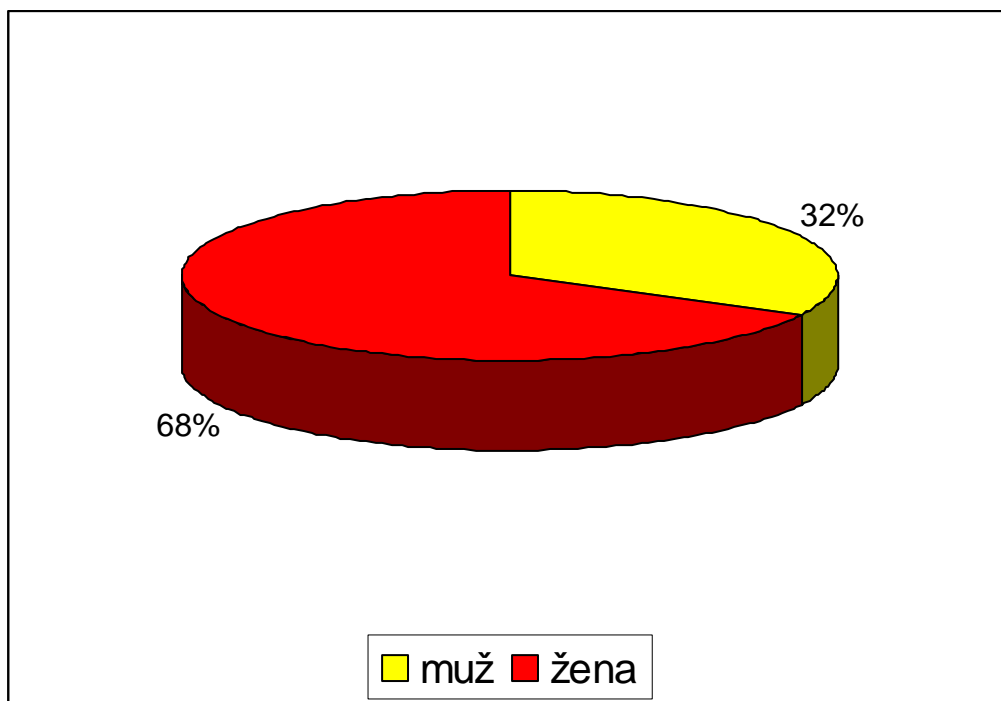
Graf č. 12 - Máte sami za sebe pocit, že můžete ovlivnit, co se bude stavět ve vašem okolí, že váš hlas má nějakou váhu?

Odpověď	Hodnota	Procenta
ano	98	29
ne	180	71

Lidé mají pocit, že nemohou, nebo spíš nedokáží ovlivnit to, co se staví v jejich okolí a že jejich hlas postrádá váhu.

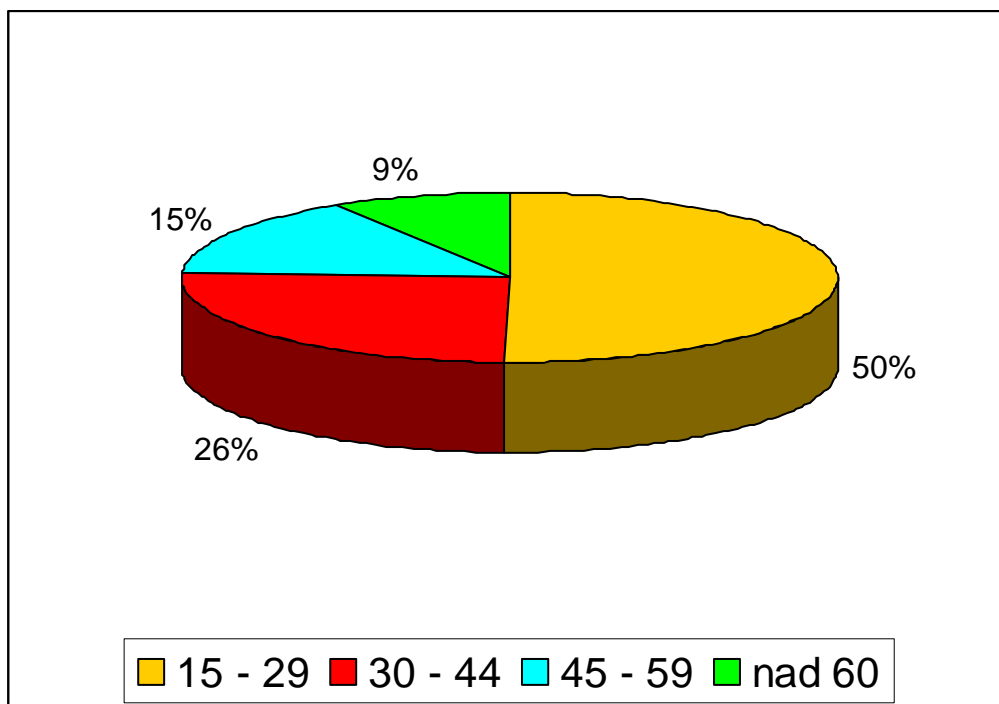
Graf č. 13 - Pohlaví?

Odpověď	Hodnota	Procenta
žena	188	68
muž	90	32

Na dotazník odpovídalo převážné množství žen 68%.

Graf č. 14 - Věk?

Odpověď	Hodnota	Procenta
15 - 29	140	50
30 - 44	71	26
45 - 59	42	15
nad 60	25	9

Jak je z grafu č. 14 zjevné, průzkumu se zúčastnili především mladí lidé. Polovina dotazovaného vzorku spadá do skupiny mezi 15 a 29 lety. Druhé nejsilnější zastoupení je poté ve skupině mezi 30 – 44 lety 26 %. Nejméně dotazovaných bylo nad 60 let.

Graf č. 15 - Nejvyšší dosažené vzdělání?

Odpověď	Hodnota	Procenta
základní vzdělání	19	7
středoškolské	130	47
středoškolské bez maturity	40	14
vysokoškolské	89	32

Z grafu dosaženého vzdělání je patrné, že převažují respondenti se střední školou. Nejméně respondentů skončilo své vzdělávání po základní škole. Druhá nejvyšší hodnota, a to 32 % dotazovaných dokončilo vysokoškolská studia, 14% dotazovaných má uzavřené středoškolské studium bez maturity.

7 Závěr

Cílem práce bylo analyzovat právní úpravu občanských sdružení v České republice. Vymežit a objasnit pojmy ochrana přírody a životní prostředí a dále zmapovat účast občanských sdružení v řízeních podle zvláštních právních předpisů, která upravují řízení ve věcech životního prostředí. A dále, popsání zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů EU.

Občanská sdružení jsou hojně využívaným atributem demokratické společnosti. Je to také zapříčiněno nenáročností založení a fungování občanských sdružení jako formy neziskových organizací. Sdružení, která působí ve sféře ochrany životního prostředí zakládají převážně občané, kteří jsou si vědomi důležitosti zachování a zlepšení přírody a chtějí se aktivně podílet svou činností na ochraně životního prostředí.

Výsledků vyplývajících z činnosti občanských sdružení působících v oblasti ochrany životního prostředí je celá řada. V zásadě je lze rozdělit do dvou skupin, s pozitivními a negativními dopady.

Pozitivní dopady se dají charakterizovat jako osvětová činnost, vytváření něčeho nového, a to jak hmotného tak nemateriálního. Konkrétně může jít o vzdělávací programy ohledně přírody, úklid okolí, vytvoření naučných stezek, ale i prosazování zdravých životních podmínek, působení na podnikatelské firmy, jejichž činnost by mohla negativně ovlivňovat životní prostředí apod.

Je však nutné vzít v úvahu i dopady negativní, které lze spatřit především v činnosti občanských sdružení, která se zapojují do správních řízení s cílem zamezit výstavbě různých staveb, aniž by měla konkrétní důvody, proč stavbě zabránit. Hlavní pohnutkou vstupu do správního řízení je, že občanům, kteří sdružení založili, stavba jednoduše vadí. V těchto případech má činnost takových občanských sdružení destruktivní charakter. Příkladem může být bránění výstavbě dopravního obchvatu města, který by odvedl dopravu z obydlých částí města a zapříčinil zlepšení ovzduší ve městě.

Založení občanských sdružení za účelem ochrany životního prostředí by občané neměli zneužívat k ochraně svých individuálních sobeckých lokálních zájmů. V tomto případě nejen, že činnost takovýchto sdružení je krajně destruktivní, ale nastává také situace, že takovéto sdružení svou negativní činností obrací veřejné mínění proti sobě. A nejen proti sobě samotnému, veřejnost poté shledává činnost občanských sdružení zaměřených na

ochranu životního prostředí jako obtěžující prvek občanské angažovanosti. Veřejnost pak vidí činnost občanských sdružení jako naprosto nesmyslnou, která jen zabraňuje a zdržuje další rozvoj na daném území. Bohužel se častokrát stává, že ryzí zájem a snaha o ochranu životního prostředí je zaštitěn jinými zájmy. Právě ochrana životního prostředí je jedním ze základních pilířů zachování udržitelného rozvoje a proto je také chráněn nejvyšším zákonem každého státu - Ústavou.

Zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů EU byla poprvé řešena v devadesátých letech. Důkladněji se tomuto tématu věnuje Evropská unie od konce 90. let. Základem pro účast veřejnosti na dění v EU se stal princip partnerství a veřejné konzultace. Evropská komise také vyžaduje od členských států, aby do přípravy různých strategických dokumentů byla zapojena veřejnost.

Cílem praktické části bylo v praxi popsat spolupráci občanských sdružení s místní samosprávou. Dále, analyzování vybraného občanského sdružení – Společnost Vlášence – Drbohlavy. A také pomocí dotazníkové metody zjistit a analyzovat vztah respondentů k životnímu prostředí a občanským sdružením zaměřeným na ochranu životního prostředí.

K popsání spolupráce občanských sdružení byl vybrán projekt výstavby a opravy naučné stezky v Modřanské rokli. Ta se nachází na Praze 12. Projekt se realizoval v roce 2005. Od té doby se návštěvnost a oblíbenost Modřanské rokli znatelně zvedla. Občanská sdružení zapojená do tohoto projektu nadále spolupracují s místní samosprávou a zapojují se jednak do úklidu Modřanské rokli, ale také následnou údržbou naučné stezky. Mimo jiné se díky účasti občanských sdružení každoročně v Modřanské rokli koná takzvaný „Den Země“. Tento projekt je zaměřený hlavně na malé děti, zábavnou formou informuje i prostřednictvím soutěží pomáhá vytvořit kladný a blízký vztah dětí k přírodě. Snaží se je naučit, jak si přírody nejen vážit, ale také ji jak se patří chránit.

Společnost Vlášence – Drbohlavy byla příkladem negativního občanského sdružení, tedy ze svého začátku, aby zabránila výstavbě větrné elektrárny v přímé blízkosti zabydlené části obce. Nicméně další činnost vedla k pozitivním cílům, a to k udržování zeleně v obci

a také ke snaze o výstavbu ekologické čističky odpadních vod, která zatím postavena nebyla, ale věc je stále v řízení.

Pomocí dotazníku bylo zjištěno, že občané mají zájem na ochraně životního prostředí. Naprostá většina dotazovaných respondentů se zajímá, v jakém stavu je životní prostředí, a to nejen v blízkém okolí bydliště. Řada respondentů uvedla, že postrádá lepší informovanost lidí o stavu životního prostředí, a to v různých složkách, tedy informace o stavu čistoty ovzduší, vody apod, většina respondentů není spokojená s dosavadní informovaností. Více jak polovina dotazovaných se také vyjádřila kladně k otázce, zda se životní prostředí v České republice za posledních 15 let zlepšilo. Pozitivním ukazatelem je také fakt, že naprostá většina dotázaných se aktivně podílí na ochraně přírody, významným ukazatelem vysoká míra třídění odpadů. Na druhé straně je minimum lidí, kteří se do zlepšování životního prostředí vůbec nezapojují. Dotazovaní se také ve valné většině vyjádřili nesouhlasně k tzv. extremistickému pojetí ochrany životního prostředí. Nejdůležitější činnost občanských sdružení při ochraně životního prostředí spočívá dle dotazovaného vzorku respondentů v práci s dětmi, dále pak v podpoře a realizaci projektů na zlepšení životního prostředí a informování veřejnosti. Naprosté minimum dotazovaných vidí záslužnou činnost ve vstupování sdružení do různých řízení. Většina také shledává činnost ekologických organizací za smysluplnou a mající efekt.

Obecně tedy lze uvést, že občanská sdružení vystupující na ochranu životního prostředí mají své místo ve společnosti, vystupují – li konstruktivně, jsou příznivě přijímána, mohou při ochraně životního prostředí významně pomoci a zejména prací s dětmi a mládeží dokážou významně ovlivnit jejich budoucí vztah k přírodě, vést je k její ochraně a šetrnému přístupu k ní.

8 Seznam použitých zdrojů

- [1] Zákon 83/1990 Sb., o sdružování občanů
- [2] Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění zákona č.123/1998 Sb.
- [3] GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V. *Ústavní systém České republiky*, 4. vydání. Praha: Prospektum, 2002. 564 s. ISBN 80-7175-077-8
- [4] KUŽVART, P., PAZDERKA, S. *Právo na informace o životním prostředí*, 2. vydání (rozšířené vydání). Brno: Ekologický právní servis, 2002. 223 s. ISBN 80-902570-4-6
- [5] Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí
- [6] Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- [7] Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách
- [8] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu
- [9] Ing. VLADYKA, Petr: Projekt Partnerství pro stezku – Zaostřeno na Modřanskou rokli

< <http://www.eps.cz/> >

9 Přílohy

9.1 Vzor písemného vyjádření k oznámení (dokumentaci, posudku) záměru v procesu EIA

Krajský úřad Jihočeského kraje

Odbor životní prostředí, zemědělství a lesnictví

U Zimního stadionu 1952/2

370 76 České Budějovice

Podatel: jméno, adresa (v případě právnické osoby – např. občanského sdružení:
název,

sídlo, ičo)

V ..... dne .....

Věc: vyjádření k oznámení (dokumentaci, posudku) záměru „xxx“

Dne 9.3.2009 bylo na úřední desce Krajského úřadu Jihočeského kraje zveřejněno oznámení k záměru „xxx“. Na základě ustanovení § 7 odst. 6 (resp. § 8 odst. 3 v případě dokumentace a § 9 odst. 8 v případě posudku) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon EIA“), podávám tímto v zákonné lhůtě k oznámení záměru (k dokumentaci, posudku) „xxx“ (dále jen „záměr“) následující

nesouhlasné vyjádření

Podle přílohy č. 1 zákona EIA záměr spadá do kategorie I.1.8 (Kafilerie nebo veterinární asanační ústavy), příslušným orgánem k posouzení záměru je Krajský úřad Jihočeského kraje.

Jsem vlastník .....

Jsem občan obce .....

Jsme občanské sdružení, jehož hlavním posláním je ochrana přírody a krajiny, a zabýváme se ochranou životního prostředí v naší obci .....

Oznámení (dokumentace, posudek) má následující nedostatky:

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

Závěr:

Vzhledem ke shora uvedeným nedostatkům oznámení (dokumentace, posudku) jsem přesvědčený, že není možné k záměru „xxx“ vydat souhlasné stanovisko a záměr realizovat.

Jméno, příjmení

podpis

9.2 Dotazník

Dotazník je zaměřený na ochranu životního prostředí tvoří ho 15 především uzavřených zaškrtačacích otázek. Vyplnění dotazníku zabere maximálně 10 minut. Výsledná data budou zpracována do grafické podoby a následně prezentována v Bakalářské Práci.

- 1) Zajímáte se o stav životního prostředí ve vašem okolí?
ano
ne
- 2) Jste dostatečně informováni o stavu životního prostředí v lokalitě kde žijete?
ano
ne
- 3) Myslíte si, že se stav životního prostředí v České republice za posledních 15 let zlepšil?
ano
ne
zhoršilo
- 4) Zajímá vás stav životního prostředí i mimo vaši lokalitu kde žijete?
ano
ne
- 5) Účastníte se aktivně ochrany životního prostředí? (zakroužkovat můžete i více odpovědí)
a) třídím odpad
b) omezují jízdu autem (chodím pěšky, jezdím na kole, využívám mhd)
c) nakupuji ekologické potraviny
d) nezajímám se o životní prostředí
- 6) Znáte nějaké ekologické občanské sdružení?
ano
ne
- 7) Říká Vám něco název Děti země?
ano, znám
ano, zaslechl jsem někde tento název, ale nevím nic bližšího
nic mi to neříká
- 8) Souhlasíte s extremistickým pojetím ochrany životního prostředí (přivazování se ke kolejm, stromům atd.) ?
ano
ztotožňuji se s nimi
nesouhlasím

- 9) V jaké oblasti ochrany životního prostředí je činnost občanských sdružení dle vašeho názoru nejdůležitější?
- a) práce s dětmi
  - b) informování veřejnosti
  - c) vstupování do stavebních řízení, zamezování či ztěžování průběhu výstavby
  - d) realizace projektů na zlepšení ŽP
- 10) Myslíte si, že existence a činnost občanských sdružení zaměřených na ochranu životního prostředí má na něj nějaký značný vliv?
- ano
  - ne
- 11) Uvítali byste omezení vstupu ekologických organizací do stavebních řízení?
- ano, jsou jen na obtíž
  - ne
- 12) Máte sami za sebe pocit, že můžete ovlivnit co se bude stavět ve vašem okolí, že váš hlas má nějakou váhu?
- ano
  - ne
- 13) Pohlaví?
- muž
  - žena
- 14) Věk?
- 15 – 29
  - 30 – 44
  - 45 – 59
  - nad 60
- 15) Nejvyšší dosažené vzdělání?
- a) základní vzdělání
  - b) středoškolské
  - c) středoškolské bez maturity
  - d) vysokoškolské